
LÄHILIIKUNTAPAIKAT TULEVAISUUDEN VALOSSA

Arviointia Tampereen alueella

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Maisemasuunnittelun ko

Lepaa, kevät 2014

Krista Järvinen

LEPAA

Maisemasuunnittelun koulutusohjelma

Viherympäristön suunnittelu

Tekijä

Krista Järvinen

Vuosi 2014**Työn nimi**

Lähiliikuntapaikat tulevaisuuden valossa

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, millaisia lähiliikuntapaikkojen tulisi olla tulevaisuudessa. Työn tilaajana toimi Carousel Oy, joka suunnittelee ja toteuttaa lähiliikuntapaikkoja ja valmistaa niille välineistöä.

Teoriapohjana työlle perehdyttiin lähiliikuntapaikkojen kehitykseen ulkoliikunnan historian, lähiliikuntapaikkoja koskevan kirjallisuuden, lähiliikuntapaikkajulkaisujen ja tutkimusten avulla. Lähiliikuntapaikkojen tulevaisuuden tutkimista varten tutustuttiin tulevaisuudentutkimuksen Delfoi-menetelmään, jota käytettiin apuna asiantuntijoiden haastatteluissa. Käyttäjien tarpeita tutkittiin käyttäjäkyselyillä, jotka tehtiin Tampereella Harjun koulun ala-asteikäisille oppilaille. Asiantuntijoiden näkemykset koottiin ja käyttäjien kysely analysoitiin, joidenka jälkeen tuloksista muodostettiin toinen haastattelukierros asiantuntijoille. Asiantuntijat saivat kommentoida tulosten argumentteja sähköisesti toteutetulla kyselylomakkeella. Lopulliset tuotokset koottiin analyysissä.

Lähiliikuntapaikoilla tullaan tulevaisuudessa näkemään yhä laajempaa käyttäjäryhmää. Turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja leikkipaikkojen uudet standardit olisi paras ottaa huomioon jo välineitä suunniteltaessa. Materiaaleihin on kiinnitettävä erityistä huomiota pinnoitteiden, välineiden ja varusteiden laadun ja ilkvallan kestävyys suhteen. Koulun pihojen saneerauksessa lähiliikuntapaikaksi muuttamista tulee harkita varauksella ja ottaa huomioon alueen soveltuminen lähiliikuntapaikaksi. Suuria, keskitettyjä perhepuistoja tullaan rakentamaan tulevaisuudessa enemmän, jolloin monipuolisuus on tärkeää, jotta käyttöaste saadaan mahdollisimman korkeaksi.

Jotta uusi lähiliikuntapaikkatrendi saadaan toimivaksi konseptiksi, joka palvelee käyttäjiä ja on toteuttajan ja ylläpitäjän puolesta mielekäs projekti, olisi hyvä käyttää hyödyksi lähiliikuntapaikkojen asiantuntijoita mahdollisimman monipuolisesti projektin ajan. Tietoa ja kokemuksia löytyy Suomesta jo paljon ja niitä on käytettävä hyödyksi, sillä lähiliikuntapaikkakanta kasvaa tällä hetkellä kovaa vauhtia.

Avainsanat lähiliikuntapaikka, tulevaisuudentutkimus, haastattelu, kysely**Sivut**

36 s. + liitteet 15 s.

LEPAA

Degree Programme in Landscape Design

Author

Krista Järvinen

Year 2014

Subject of Bachelor's thesis Future of Neighbourhood Sports Facilities

ABSTRACT

The purpose of this study was to explore what the neighbourhood sports facilities should be like in future. The commissioner of the thesis is Caroussel Oy that executes places for play and exercise. The theory applied in this thesis is about the development of outdoor activities. It was collected from literature, publications and studies that are related to neighbourhood sports facilities.

To study the subject, a future research method called Delphi was explored. The method was used to interview experts of neighbourhood sports facilities from Tampere region. The questions were about how the existing places are working and what needs attention in future. There was also a questionnaire implemented for the people who use these activity areas. The students in the primary school of Harju in Tampere were asked what they prefer in neighbourhood sports facilities. Interviews were collated and the answers of the questionnaire were analyzed. Then the experts answered to a questionnaire that was conducted from the previous round answers. In that questionnaire there were different kinds of arguments that the experts had to evaluate.

Neighbourhood sports facilities will be used by people from many age groups in the future. The safety in these areas will be an issue that needs special attention. The European standards concerning playground safety should be used already when designing the equipment. Materials, surfaces and equipment need special attention in neighbourhood sports facilities. They need to be of high quality and safe from vandalism. If schoolyards are going to be developed to offer neighbourhood sports facilities, the suitability of the place in case needs to be evaluated carefully. Also larger family parks will be built in future and then the versatility will be very important for the utilization to be the highest possible.

This new trend of developing neighbourhood sports facilities would benefit the help from the experts who know about financing these kinds of special projects. There is already lots of knowledge and experience in Finland that should be used actively because there is massive growth in the number of neighbourhood sports facilities at the moment.

Keywords Neighbourhood sports facilities, future research, interview, questionnaire.

Pages 36 p. + appendices 15 p.

Käsitteitä:

Asiantuntijapaneeli	Joukko jonkin teeman tai ilmiön asiantuntijoita, jotka kootaan yhteen keskustelemaan ja/tai tuottamaan mielipiteistä koostuvaa materiaalia jollain muulla tavalla teema-alueen tulevaisuuden haasteita ja muutoksia koskevista asioista.
BMX	(Bicycle Motocross) pyöräilyn muoto, jossa ajetaan erilaisilla radoilla pienillä, 20-tuumaisilla polkupyörillä.
Delfoi	Tulevaisuudentutkimuksen menetelmä, jossa tehdään useita haastattelu – tai kyselykierroksia.
ELY-keskus	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hoitavat valtionhallinnon alueellisia toimeenpano- ja kehittämistehtäviä.
EN-standardi	Turvallisuusstandardit. (European Standards).
lähiliikuntapaikka	Asukkaiden lähellä sijaitseva liikunnallinen toiminta-alue, jolla ei ole käyttömaksuja.
monitoimiareena	Välinevalmistajan valmis tuote, jolla usein käytetty tekonurmea pintamateriaalina. Areenassa voi pelata monipuolisesti esimerkiksi jalkapalloa, koripalloa tai salibandyä.
scoottaus	Laji, jossa tehdään temppuja potkulaudalla.
synteettinen alusta	Synteettisestä materiaalista valmistettu alusta tai turva-alusta ulkoalueilla.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	LÄHILIIKUNTAPAIKKOJEN KEHITYS	2
2.1	Lähiliikunnan alkulähteillä – historia Suomessa.....	2
2.2	Nykytilanne	3
2.3	Tulevaisuuden suunnat – tutkimuksia meiltä, mallia ulkomailta.....	7
3	LÄHILIIKUNTAPAIKKOJEN TULEVAISUUDEN TUTKIMINEN.....	9
3.1	Tutkimusmenetelmän valinta	9
3.2	Tulevaisuuden tutkiminen tutkimusmenetelmänä.....	10
3.3	Lähiliikuntapaikkatutkimus.....	11
4	TULOKSET	13
4.1	Haastattelun tulokset	13
4.2	Käyttäjäkyselyn tulokset	25
4.3	Toisen kierroksen tulokset	29
4.4	Tutkimusprosessi.....	32
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
	LÄHTEET	35

Liite 1	Haastattelupohja
Liite 2	Kyselylomake
Liite 3	Asiantuntijoiden kysely
Liite 4	Käyttäjäkyselyn tuloksia

1 JOHDANTO

Lähiliikuntapaikka on tullut käsitteenä tunnetuksi viimevuosina. Useat tutkimukset osoittavat huolenaiheen liikuntatottumusten muutoksista, minkä ansiosta liikuntamahdollisuuksiin kiinnitetään nyt erityistä huomiota. Lähiliikuntapaikkojen toivotaan olevan yksi merkittävä aktivoiva ympäristö, joka lisää päivittäistä liikuntaa sekä lasten, nuorten aikuisten että eläkeikäisten arjessa. Niiden suunnitteluun ja toteutukseen tulisikin panostaa ja yrittää ennakoida mitä lähiliikuntapaikoilta tulevaisuudessa halumme ja mikä on mahdollista toteuttaa resurssien puitteissa.

Carousel Oy on yritys, joka suunnittelee leikki- ja lähiliikuntapaikkoja, valmistaa niille tuotteita ja toteuttaa suunnitelmia. Opinnäytetyön tilaajan toiveena onkin, että tässä opinnäytetyössä selvitetään, mitä lähiliikuntapaikoilta halutaan tulevaisuudessa. Tavoitteena on siis selvittää miten tilaajat, suunnittelijat ja muut lähiliikuntapaikkojen toimintaan vaikuttavat päättäjät näkevät tulevaisuuden tarpeet. He toimivat asiantuntijoina, joilta on tarkoitus tiedustella arvioita toteutetuista lähiliikuntapaikoista, tulevaisuuden tarpeista, rahoituksesta ja toteutuksesta. Tärkeässä osassa ovat tietenkin myös käyttäjät. Tässä työssä ajatuksia kysytään myös tulevaisuuden käyttäjiltä eli ala-asteikäisiltä koululaisilta.

Tulevaisuutta pyritään valottamaan tulevaisuudentutkimusmenetelmällä nimeltä Delfoi. Delfoi-menetelmä on kaksiosainen. Menetelmässä haastatellaan asiantuntijoita, jotka ovat tekemisissä lähiliikuntapaikkojen kanssa. Asiantuntijat valitaan Tampereen alueelta ja asiantuntijapaneeli koostuu tilaajista, suunnittelijoista sekä liikuntatoimen ja Tampereen tilakeskus liikelaitoksen henkilöistä. Haastattelu analysoidaan ja muodostetaan toinen kierros, joka toteutetaan kyselynä samoille haastateltaville. Käyttäjien tarpeita tutkitaan käyttäjäkyselyn avulla, joka toteutetaan nettipohjaisena Tamperelaisen Harjun koulun ala-asteen 2.–6. -luokkalaisille.

Tutkimuksen avulla pyritään tuomaan päivänvaloon asioita, joita uusien lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa tulisi huomioida tulevaisuudessa. Asiantuntijat ja käyttäjät ovat parhaita kertomaan näistä asioista.

2 LÄHILIIKUNTAPAIKKOJEN KEHITYS

Lähiliikuntapaikka on käsitteenä vakiintunut viime vuosien aikana. Lähiliikuntapaikkoja, joilla on erityisesti lähiliikuntaan suunniteltuja välineitä, on rakennettu nyt noin kymmenen vuoden ajan. Lähiliikuntaa on kuitenkin aina ollut olemassa, mutta 2000-luvulla on alettu kiinnittämään erityistä huomiota kuntien tarjoamiin lähiliikuntapalveluihin. Valtion liikuntapaikkastrategiassa on määritetty lähiliikuntapaikat yhtenä liikuntapaikkarakentamisen tärkeänä suuntana.

2.1 Lähiliikunnan alkulähteillä – historia Suomessa

Suomalaisille liikunnan harrastaminen on ollut aina tärkeää. Liikuntaa voidaan harrastaa monissa eri muodoissa kuten seuroissa tavoitteellisesti ja tähdätä kilpailuissa sijoittumiseen, voidaan harrastaa omaksi huviksi yksin tai yhdessä, nauttia luonnosta kävely ja juoksulenkeillä. Liikunnan harrastaminen missä tahansa muodossa tähtää aina fyysiseen sekä psyykkiseen hyvinvointiin.

Liikunnan ja virkistykseen arvoa korostettiin yhteiskunnan rakentamisen suunnittelussa jo 1947 julkaistussa Otto-Iivari Meurmannin Asemakaavaopissa. Teoksessa korostettiin, että kaupunkisuunnittelussa on tärkeä pitää mukana yhteiskunnallista terveyttä ja hyvinvointia. Koulujen liikuntakenttien iltakäyttö urheiluseuroille oli mahdollista vasta 1960-luvulta alkaen. Silloin myös on lähtenyt ajatus sekä kilpa- ja huippu-urheilun, että koko väestön kunto- ja terveysliikunnan edistämisestä. Vuonna 1979 voimaan tullut liikuntalaki saneli työnjaon liikunnan mahdollisuuksien edellytyksistä. Sen mukaan julkinen valta vastaa liikuntapaikoista ja -ympäristöistä ja toiminnan järjestävät itse liikuntajärjestöt. Järjestöt ja seurakunnat kuitenkin vaikuttivat edelleen rakentamisen ohjaukseen. (Pyykkönen, 24–27.)

Kun Suomen elinkeinorakenne muuttui, asuivat suomalaisista suurin osa kaupungeissa 1970-luvulla. Muuttoliikkeen johdosta lähiöihin ja tiiviin yhdyskuntarakenteen lomaan suunniteltiin ennakkoluulottomasti ja kokeilunhaluisesti kouluja, lastentarhoja ostoskeskuksia sekä liikuntapaikkoja ja -ympäristöjä. Suunta on edelleen se, että muutetaan yhä suurempiin kaupunkikeskuksiin maan etelä- ja länsiosissa, jolloin harvaan asutun Suomen liikuntaympäristöt näyttävät jäävän vähälle käytölle ja hoidolle. Suomen liikuntapaikkaverkoston ollessa maailman parhaita tiheydeltään ja lajikirjoltaan, se myös menettää paikkaansa väestön keskittyessä kaupunkikeskuksiin. Kunnat ja kaupungit houkuttelevatkin veronmaksajia rakentamalla imagoa viihtyisällä ja puhtaalla toimintaympäristöllä, missä liikuntamahdollisuudet ovat merkittävä viihtyvyystekijä. (Pyykkönen, 24–27.)

Liikuntaa tapahtuu kuitenkin eniten muualla kuin liikuntapaikoilla, jotka on rakennettu liikunnan harrastamista varten. Tavallisimpia liikuntaympäristöjä ovat puistot, kaupunkimetsät, maantiet ja varsinkin kevyenliikenteen väylät. Taajamiin rakennettujen puistojen merkitys terveellisenä ympäristönä huomioitiin puistosuunnittelussa jo 1900-luvun alussa. Kun ai-

emmin puistoja ajateltiin lähinnä esteettisinä ja maisemallisina ympäristöinä, alettiin viimeistään toisen maailmansodan jälkeen niiden olevan terveellisiä ympäristöjä, jotka haluttiin kaikkien käyttöön. Tämä ajatus lisäsi-kin liikuntakulttuurin suosiota ja kaupunkipuistoihin alettiin lisätä virkistys- ja urheilualueita. (Pyykkönen, 24–27.)

Liikunnan käsite on muuttunut viimeaikoina paljon. Ennen liikunnasta puhuminen tarkoitti yleensä jonkunlaisen liikunnan harrastamista lajin harrastamisen vuoksi. Nykyään liikunnasta puhutaan myös paljon arki- ja hyötyliikuntana ja korostetaan sen merkitystä arjessa. Työmatka- ja arki-liikunnan vähentymistä ei tutkimuksien mukaan korvata liikuntaharrastuksen lisäämisellä, joten kaikenlaisen liikkumisen korostetaan olevan terveellistä liikuntaa. Liikuntaympäristöjä on rakennettu 1800-luvulta lähtien, jolloin ajatus oli, että liikutaan missä voidaan. Varsinaisten liikuntapaikkojen rakentamisesta ja tarkan lajiharrastamisen näkökulmasta liikunnan harrastamisen merkitys on muokkaantunut ja ollaan tavallaan palattu 1800-luvun näkökulmaan eli liikuntaympäristöä ovat kaikki ympäristöt, joissa pääsee liikkumaan. (Pyykkönen, 24–27.)

Vuonna 2000 valmistui liikuntapaikkarakentamisen suunta 2000, jossa lähiliikuntapaikkarakentaminen nostettiin painopistealueeksi. Tämän johdosta lähiliikuntapaikkahankkeet tulivat ensisijaisiksi valtionavustuksella tuettavien liikuntapaikkahankkeiden kesken. Lähiliikuntapaikkojen kehittyminen ja rakentaminen lähti alkujaan nopeasti liikkeelle Norjasta. Siellä lähiliikuntapaikka -termin käyttö on alkanut 1990-luvun aikana, kun toteutettiin liikuntapoliittinen toimenpideohjelma. Sen jälkeen lähiliikuntapaikkoja on rakennettu nousevalla tahdilla. Lähiliikuntapaikka-ajattelu levisi myös nopeasti Suomeen 1990-luvulla. (Lähiliikuntapaikkojen arviointitutkimus 2007.)

Nuori Suomi ry teki vuonna 2003 tutkimuksen, jonka johdosta alakoulujen pihvoja on kehitetty lähiliikuntapaikoiksi. Valtakunnallisen tutkimuksen tuloksen syntyi toimintaehdotuksia kohdistuen liikuntapaikkarakentamisen strategiaan, valtionavustuksen järjestelmien kehittämiseen, kuntien ohjeistamiseen. Silloin alettiin myös laatia erilaisia oppaita ja ohjeistuksia edistämään pihojen kehitystä lähiliikuntapaikoiksi. (Koulunpihojen liikuntaolosuhteet 2003.)

Liikuntaa voi harrastaa myös julkisilla alueilla ilman sitoutumista harrastustoimintaan. Lähiliikuntapaikoilla pyritään luomaan liikuntaan houkuttelevia ympäristöjä kaikille asukkaille.

2.2 Nykytilanne

Viimeaikoina on tiedostettu, kuinka lapset ja nuoret liikkuvat liian vähän vapaa-aikanaan. Kun maantieteellisen luokituksen mukaan tällä hetkellä noin 70 % suomalaisista asuu kaupungeissa, hoitaa päivittäisestä liikkumisesta suuren osan julkinen liikenne, joka vähentää liikkumista kävellen ja

pyörällä (Vasankari, 2014). Lähiliikuntapaikat tarjoavat mahdollisuuksia liikuntaan tiiviissä kaupunkirakenteessa, lähellä asutusta.

Tällä hetkellä lähiliikuntapaikkoja rakennetaan paljon. Valo ry eli Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry (entinen Nuorisuomi ry) on tehnyt monenlaisia hankkeita liittyen lähiliikuntapaikkoihin. Heidän projektejaan ovat olleet muun muassa lähiliikuntapaikkojen pilottihankkeet eripuolille Suomea. Näiden hankkeiden avulla on seurattu tyytyväisyyttä lähiliikuntapaikkoihin ja pyritty oppimaan hankkeista tulevaisuutta varten.

2.2.1 Määritelmä

Lähiliikuntapaikaksi voi kuvailla monenlaista liikunnallista ulkoilualueutta. Taulukosta 2 saa käsityksen siitä, millainen lähiliikuntapaikka on yleensä rakennetussa ympäristössä.

Taulukko 1. Lähiliikuntapaikan määrittely ominaisuusulottuvuuksilla (Karvinen, Norra 43–44)

Lähiliikuntapaikka on enemmän	...kuin
Monikäyttöinen	Lajikohtainen
Vapaasti käytettävissä	Käyttövuoroihin perustuva
Ympärivuotinen	Käytössä vain osan vuotta
Pienimuotoinen	Laitostyyppinen
Mitoitukseltaan vapaa	Sääntöjen mukaan mitoitettu
Rakennusteknisesti helppo	Rakennusteknisesti vaativa
Huoltovapaa	Henkilöstöä sitova
Luovasti toteutettu	Perinteinen
Osallistuvaan suunnitteluun perustuva	Määräyksiin perustuva
Saavutettavissa kotiovelta	Liikenneyhteyden takana
Puku- ja pesutiloja ei tarvita	Puku- ja pesutiloja tarvitaan
Käyttäjille maksuton	Maksullinen
Ympäristöön sulautuva	Ympäristöstä erottuva
Kaikille ikäryhmille sopiva	Ikäryhmittäin rajaava

Tällä hetkellä lähiliikuntapaikat ovat liikuntaan tarkoitettuja, asuinalueella tai niiden lähellä sijaitsevia liikuntapaikkoja, joiden on tarkoitus edistää sekä lasten, nuorten, että aikuisten terveyttä. Lähiliikuntapaikan ominaisuuksia ovat vapaa käytettävyys, maksuttomuus, viihtyisyys, ympärivuotisuus, monipuolisuus ja helppo saavutettavuus. Lähiliikuntapaikkoja rakennetaan koulujen piha-alueille, lähipuistoihin ja liikuntapuistojen alueille. Lähiliikuntapaikan ja sen varusteiden tulee täyttää säädösten mukaiset turvallisuusvaatimukset. (Infra RYL, 2009.)

Lähiliikuntapaikat ovat vapaamuotoisempia tai pienimuotoisempia, kuin viralliset lajiliikuntapaikat. Tyypillisiä lähiliikuntapaikkojen lajeja ja varusteita ovat erilaiset monitoimi- tai pienpelikentät, liikuntaan tarkoitettut

leikkialueet, ulkokuntoilupaikat ja -välineet, rullalautailualueet, frisbeegolfradat ja kuntoreitit. Talvikäytön rakenteita ovat esimerkiksi luistelualueet, hiihtoladut, hiihtomaat sekä pulkka- ja liukumäet. Materiaalin kestävyys on oleellinen osa lähiliikuntapaikan toimintoja. Viihtyisyyden lisäämiseksi kasvillisuusrakenteet kuuluvat osaksi lähiliikuntapaikkaa. (Infra RYL, 2009.)

Vaikka lähiliikuntapaikkojenvarusteet ovat vapaamuotoisia, on niiden noudatettava julkisten liikuntapaikkojen liikuntavälineiden turvallisuusvaatimuksia (SFS-EN 15312). Jos lähiliikuntapaikka on esimerkiksi koulun piha tai koostuu lähinnä lasten välineistä, tulee myös leikkivälineiden turvallisuutta koskevat standardit (SFS-EN 1176) kysymykseen. (Infra RYL, 2009.)

Lähiliikuntapaikkojen kehittyminen on lähtenyt viime aikoina voimakkaasti liikkeelle koulupihojen kehittämisen näkökulmasta. Välitunti liikuntaan on haluttu panostaa, sillä se lisää lasten ja nuorten aktiivisuutta päivän aikana. Sen on toivottu myös lisäävän koululaisten omatoimista liikuntaaktiivisuutta. Kun aktiiviseen liikuntaan tarjotaan mahdollisuus koulupäivän aikana, on todennäköisempää että kiinnostus aktiiviseen vapaa-ajan viettoon kasvaa ja toiminta jatkuu myös koulupäivän ulkopuolella. (Sassi, 33.)

Liikuntapaikat.fi -sivustolta saa tietoa liikuntapaikkojen määrästä Suomessa. 25.3.2014 Suomessa lähiliikunta- ja liikuntapuistoja oli 829 kappaletta, joista lähiliikuntapaikka -nimikkeellä oli merkattu 573 lähiliikuntapaikkaa. Valtionavustusta oli vuoteen 12 mennessä käytetty noin. 550 lähiliikuntapaikkahankkeessa eri puolella Suomea. Pirkanmaalla lähiliikunta- ja liikuntapuistoja oli 64 kappaletta, joista lähiliikuntapaikka -nimikkeellä 40 kappaletta. Tampereella lähiliikuntapaikkoja oli kymmenen 26:sta lähiliikunta- ja liikuntapuistoista. (Lipas, 2014.)

2.2.2 Lähiliikuntapaikkojen suunnittelu

Lähiliikuntapaikkoja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon monia seikkoja. Saavutettavuus on yksi tärkeimpiä asioita, mikä määrittelee alueen lähiliikuntapaikaksi. Alueen tulee sijaita siellä missä on käyttäjiä eli yleensä lähellä asutusta. Lähiliikuntapaikalle tulee päästä kulkemaan vaivattomasti. Paras olisi jos kulku olisi mahdollista sekä kävellen, pyörällä julkisilla välineillä, sekä henkilöautolla. Paikan tulee olla helposti löydettävissä ja saavutettavissa myös esteettömästi. Tavoitteena on että mahdollisimman moni pystyy saavuttamaan lähiliikuntapaikan vaivattomasti.

Kaikki käyttäjät tulee ottaa huomioon lähiliikuntapaikoilla. Esteettömyys otetaan huomioon pinnoissa, materiaaleissa ja mitoituksessa. Toiminnoissa ja välinevalinnoissa tulee ottaa huomioon kaikki käyttäjät.

Suunnittelussa otetaan myös käyttäjän mielipiteet huomioon, jotta saadaan paikallisille käyttäjille toimiva, mieleinen ja suosittu lähiliikuntapaikka, jonka ylläpito on kannattavaa. Suunnitteluvaiheessa tiedotetaan asukkaita ja mahdollistetaan osallistuminen suunnitteluun. Osallistaminen voi tapah-

tua esimerkiksi asukasillassa tai netin kautta toteutettavassa kyselyssä. Joskus on tarpeen myös järjestää opastusta lähiliikuntapaikan käyttöön.

Lähiliikuntapaikan ominaisuudet, jotka huomioitava suunnittelussa: (Lähiliikuntapakki, 4.)

- toiminnot
- varusteet
- pinnat ja materiaalit
- ylläpito
- talvikunnossapito
- turvallisuus
- valaistus
- levähdys
- vapaa tila, luonto ja vihreys
- liikenne, paikoitus
- ikäryhmät, käyttäjät
- viihtyisyys

2.2.3 Rahoitus ja avustus

Lähiliikuntapaikkahankkeita avustetaan vuosittain veikkausvoittovaroista ELY-Keskusten ja opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta. Avustusta myönnetään yleensä laajoja käyttäjäryhmiä palveleviin hankkeisiin. Termiä ei ole määritelty liian tarkasti, jotta luovuudelle ja paikasta lähteville ideoille jäisi tilaa. Valtiolta voi hakea tukea lähiliikuntapaikan toteuttamista varten. Valtionavustuskelpoisen liikuntapaikkahankkeen kustannusalaraja on 20 000 €. Tukea voivat hakea kunnat ja muut rekisteröidyt yhteisöt. Tavoitteena on avustaa lähiliikuntahanketta 30–50% avustusosuudella arvioituista kokonaiskustannuksista. Enintään 700 000 € :n hankkeet valtionapuviranomaisina toimivat ELY-Keskukset, yli 700 000 € :n hankkeet käsittelee opetus- ja kulttuuriministeriö. Avustuksia voi hakea kerran vuodessa. (Lähiliikuntapaikoille suunnattu valtionavustus, 2014.)

Valtion Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011 määrittelee lähiliikuntapaikat seuraavasti:

”Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan päivittäiseen liikuntaan tarkoitettua, vapaassa ja maksuttomassa käytössä olevaa liikuntapaikkaa, joka sijaitsee asuinalueella käyttäjiensä helposti ja turvallisesti saavutettavassa paikassa. Lähiliikuntapaikan fyysinen toteutus lähtee paikallisista tarpeista ja lähtökohdista, mutta keskeisinä tavoitteena korostuvat aina myös lähiliikuntapaikan liikunnallinen monikäyttöisyys, ympärivuotisuus sekä viihtyisyys.” (Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011, 30.)

Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011 -asiakirjassa sijoituskohteiden ja toimintojen osalta lähiliikuntapaikan määritelmää on täydennetty seuraavasti:

"Ensisijaisia lähiliikuntapaikkojen sijoituskohteita ovat esimerkiksi koulujen piha-alueet sekä asuinalueiden lähikentät ja -puistot. Lähiliikuntapaikoille soveltuvia toimintoja ovat esimerkiksi erilaiset palloilun pienpeli-alueet, liikunnalliset leikkipaikkavälineet, ulkokuntolaiteet, rullalautailupaikat, hiihtomaat ja pulkkamäet sekä muut monipuolisesti erilaisia käyttäjäryhmiä palvelevat liikuntamahdollisuudet." (Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011, 30.)

Lisäksi esimerkiksi Suomen Palloliitto on tukenut lähiliikuntaolosuhteiden kehittämistä monitoimikenttäohjelman kautta. Ohjelma käynnistyi vuonna 2012 ja tavoitteena on vauhdittaa 100 monitoimikentän syntymistä alakoulupihoille. Muitakin rahoitus- ja avustumahdollisuuksia on tarpeen selvittää. Esimerkiksi paikallisten sponsoreiden kiinnostusta kannattaa kysellä. (Avustukset, 2014.)

2.3 Tulevaisuuden suunnat – tutkimuksia meiltä, mallia ulkomailta

Vuosina 2000–2005 on toteutettu opetusministeriön, läänien liikuntatoimen ja Nuori Suomi ry:n tuen avulla esimerkkihankkeita lähiliikuntapaikoista. Niiden tavoitteena on ollut kokemuksen kartuttaminen lähiliikuntapaikkarakentamisesta ja tehdä sitä tunnetuksi läänien alueilla. Vuonna 2007 tehdyssä Lähiliikuntapaikkojen arviointitutkimuksessa otettiin selvää siitä, kuinka hankkeet ovat onnistuneet. Lisäksi tavoitteena oli kerätä näkemyksiä tulevaisuuden haasteista. Laajassa kyselyssä toteutuneisiin lähiliikuntapaikkoihin oltiin oltu yleisesti erittäin tyytyväisiä sekä lasten aikuisten, että toteuttajatahojen näkökulmasta. Lasten välituntiaktiivisuus oli noussut ja myös vapaa-ajan liikuntamäärä oli noussut lasten keskuudessa. Vanhempien liikunta-aktiivisuus oli myös lisääntynyt varsinkin lähiliikuntapaikalta alle 500 metrin etäisyydellä asuvien keskuudessa. Lähiliikuntapaikka oli lisännyt myös yhteistä perheliikuntaa. Tutkimuksessa todettiin että lähiliikuntapaikasta alle 500 metrin päässä asuvilla liikunta lisääntyi eniten. Tutkimuksen mukaan kehitettävää tulevaisuudessa on se, että ilki-vallan ehkäisemiseen pitää kiinnittää enemmän huomiota. Osallistamista hankkeissa tulisi myös lisätä ja kehittää, jotta käyttäjät olisivat tyytyväisempiä. Tiedottamista valmistuneista lähiliikuntapaikoista tulisi lisätä ja suunnittelussa pitäisi huomioida paremmin aikuiskäyttäjät, tytöt sekä talvikäyttö. (Lähiliikuntapaikkojen arviointitutkimus 2007.)

Koulupiha on todettu erityisen hyväksi lähiliikuntapaikkakohteeksi, koska ne sijaitsevat keskeisillä paikoilla helposti saavutettavissa ja niillä on myös korkea käyttöaste. Koulujen pihoilla on myös yleensä olemassa olevaa liikunta- ja leikkivälineistöä, jolloin monipuolistaminen lähiliikuntapaikaksi ei välttämättä vaadi täydellistä uudisrakentamista. Valtionhallinto näkee koulupihojen kehittämisen lähiliikuntapaikoiksi toimintamallina, joka edistää sekä liikunnan että oppimisen tavoitteita lasten ja nuorten päivittäisessä toiminnassa. Opetusministeriön liikuntayksikkö ja yleissivistävän koulutuksen yksikkö on ollut tukena myös Koulupiha lähiliikunta-

paikkoina -oppaan tuottamisessa. Paikallistasolla hankkeiden tukeminen ja niihin osallistuminen on myös tärkeää edistää osaltaan niiden toteutumista. Kehittämiseen tarvitaan kaikkien osallisten eli kuntien eri hallintokuntien, koulujen, vanhempainyhdistysten sekä muiden paikallisten järjestöjen ja toimijoiden panosta. (Koulunpihat lähiliikuntapaikkoina.)

Timo Järvisen liikuntapedagogiikan Pro gradu -tutkielmassa todettiin opettajien huomanneen lähiliikuntapaikalla olevan merkitystä oppimisen kannalta ja aktivoivan välituntikäyttäytymistä positiiviseen suuntaan, mikä vaikuttaa positiivisesti koululuokan rauhallisuuteen tuntien aikana.

Suomen Urheiluliitto ja Lappset ovat kehittäneet yhdessä lähiliikuntapaikkoja varten malleja, jotka opettavat perusliikuntataitoja yleisurheilun näkökulmasta. Malleja on rakennettu päiväkotien, alakoulujen ja yläkoulujen tarpeisiin. Yhteistyö eri tahojen välillä auttaa luomaan monipuolisia ja liikuntataitoja kehittäviä lähiliikuntapakkoja. (Scorodeus, 8.)

Suomen Latu on ollut mukana hankkeessa, jossa selvitetään, millä keinoin suomalaisväestöä saataisiin liikkumaan enemmän. Hankkeessa on tällä kertaa kiinnitetty huomiota erityisesti aikuisia liikuttaviin ulkoilulajeihin. BOAF -hankkeessa esitellään ulkomailla hyväksi havaittuja rakenteita, käytäntöjä, uudentyyppisiä ratkaisuja ja kehitysmalleja. Se antaa aineksia, joista on hyvä kerätä tietoa tulevaisuuden lähiliikuntapaikkoja suunnitella. Selvityksessä kerrotaan myös erilaisista rahoitusratkaisuista, joita lajeissa olisi mahdollista käyttää. Uusia ideoita käsitellään hankkeen loppuraportissa Ulkoilutavat muuttuvat – katsaus maailmalle. (Kansainvälinen BOAF -hanke.)

3 LÄHILIIKUNTAPAikkojen tulevaisuuden tutkiminen

Ulkoliikuntapaikat ovat olleet viime vuosina murrosvaiheessa. Perinteiset leikkipaikat, ulkoilualueet ja koulunpihat uudistuvat. Ulkoleikkiin ja liikuntaan tulee kokoajan uusia innovaatioita meiltä ja maailmalta. Tekniikkaan tutustutaan yhä nuoremmalla iällä ja monesti sisälle jääminen on houkuttelevampaa kuin ulkoilu, sillä tekniikasta löytyy helppoja virikkeitä. Tekniikka kehittyy ja puistoihinkin on tulossa jo mobiilisovelluksia.

Ulkoliikunta voi helposti jäädä toissijaiseksi sekä lasten, nuorten, aikuisten ja eläkeläisten vapaa-ajan käytössä. Tämä asettaa haasteita uusien ulkoilualueiden suunnittelemiselle ja vanhojen kunnostamiselle. On siis aihetta miettiä, kuinka saamme tulevaisuudessa kiinnostavamman, viihtyisemmän ja aktivoivamman ympäristön. Tulevaisuuden tutkiminen tutkimusmenetelmänä yrittää avata suuntia, joihin tulevaisuudessa ollaan menossa. Haastattelemalla asiantuntijoita voidaan saada selville ajatuksia ja näkemyksiä tulevaisuuden mahdollisuuksista.

3.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Työn toimeksiantona oli aluksi olevien lähiliikuntapaikkojen inventointi. Tarkoituksena oli tehdä selvitystä tämän hetken mahdollisuuksista lähiliikuntaan ja raportoida alueiden kunnosta. Totesimme tilaajan kanssa pian, että kiertämällä Suomen leikkipuistoja ja liikuntapaikkoja, emme saa riittävästi tietoa tulevaisuuden tarpeista ja mahdollisuuksista. Päätimme siis, että saamme tutkimuksesta paremmin kaikkien osapuolien tarpeita vastaavan tekemällä tutkimuksen haastatteluilla tai kyselyillä.

Tulevaisuuden ollessa tutkimuskohteena mietimme sopivia menetelmiä sen tutkimukseen. Esille tuli tulevaisuudentutkimuksen menetelmänä Delfoi, josta lähdin ottamaan selvää. Tämä menetelmä osoittautui mielenkiintoiseksi ja tartuin lopuksi siihen. Tutkittuani menetelmää, totesin Delfoin olevan vain asiantuntijoiden haastatteluun pohjautuva. Tilaajan puolesta oltiin kiinnostuneita erityisesti myös käyttäjien näkökulmasta. Tarvitsin siis kaksiosaisen tutkimuksen, jossa haastateltaisiin asiantuntijoita Delfoi -menetelmällä, sekä käyttäjiä erikseen. Päätin siis liittää käyttäjät tutkimukseen siten, että käyttäjätutkimuksen tuloksia pystyisi mahdollisesti käyttämään asiantuntijoiden haastattelua suunniteltaessa toisella kierroksella. Tulevaisuudentutkimisessa oleellista on nimenomaan asiantuntijoiden haastattelut. Tämän tutkimuksen ulkopuolelle on jätetty nyt moni käyttäjäryhmä ja valittu tulevaisuuden käyttäjät eli ala-aste ikäiset, jotka siirtyvät leikkipaikkojen käyttämisestä lähiliikuntapaikkojen käyttäjiksi. Yhdistelemällä nämä tutkimusmenetelmät, voitaisiin peilata samalla asiantuntijoiden sekä käyttäjien ajatuksia ja saada monipuolisia, uusia näkemyksiä toiselle kierrokselle. Tutkittuani asiaa, löysin opinnäytetyön, jossa oli tutkittu tulevaisuudentutkimusmenetelmiä suunnittelun apuvälineenä. Hollannin (2014) mukaan Delfoin ja käyttäjien osallistamisen yhdistelyllä saadaan aikaan hyviä tuloksia ja käyttäjäkeskeistä suunnittelua tukevaa tutkimusmateriaalia. Tämä vahvisti valintani tutkimusmenetelmistä.

3.2 Tulevaisuuden tutkiminen tutkimusmenetelmänä

Tulevaisuudentutkimuksella kartoitetaan mahdollisia tulevaisuuksia. Tutkimuksen tarkoituksena on yleensä kartuttaa tietoa tulevaisuudesta, mikä auttaa päätöksenteossa. Tulevaisuudentutkimuksella ei ainoastaan tehdä normaalia tutkimusta, vaan sillä pystytään myös vaikuttamaan tulevaisuuden kulkuun. Tätä kutsutaan tulevaisuuden tekemiseksi. (Kamppinen, 17.)

Tulevaisuudentutkimus on perusteltua, kun halutaan muutosta vallitsevaan tilanteeseen, johon ei haluta tyytyä. Tällöin täytyy järjestää eri osapuolten kesken keskustelua siitä, mitä tulevaisuudelta mahdollisesti odotetaan. Osapuolet käyvät vuoropuhelua erilaisista parantamisen mahdollisuuksista ja epäkohdista. Visiot ja erilaiset äänet pääsevät esille ja pystytään etene-mään kohti uusia ratkaisuja. Tulevaisuudentutkimus saa näin käynnistettyä prosessin, joka alkaa toteuttaa itseään suuntaan, johon vuoropuhelu sitä vie. Sen vuoksi erilaisten asiantuntijoiden yhteinen vuoropuhelu on tärkeää. (Kamppinen, 24.)

Tulevaisuuden hahmottamiseksi luodaan mahdollisia polkuja, joilla kul-kemista ohjaavat erilaiset argumentit ja niihin suhtautuminen. Kun tule-vaaisuudesta tehdään hahmotelmia mahdollisista polustoista, voidaan tut-kimuksen avulla kartoittaa mihin suuntaan ollaan todennäköisesti menos-sa. Hahmotelmia voidaan arvioida ja puntaroida vaikutusmahdollisuuksia tulevaisuuden kululle. (Kamppinen, 29.)

Erilaiset skenaariot ovat mahdollisia maailmoja, joihin päätymiseen halu-taan kiinnittää huomiota. Skenaariot voivat olla kauhuskenaarioita tai houkuttelevia ja haluttuja skenaarioita. Tulevaisuutta tutkivassa hankkees-sa on oltava selvillä sekä kiinnostavat, intressit kohtaavat polustot, että sel-laiset polustot, jotka eivät toteuta toivottuja odotuksia. (Kamppinen, 32.)

Tutkimuksissa pyritään kiinnittämään huomiota erilaisiin tulevaisuutta määrittäviin tekijöihin. Heikot signaalit voivat olla jäljitettävissä nykyhet-ken piirteiden avulla. Trendit ovat tekijöitä, joiden voidaan ajatella jatku-van jollain tavalla. Megatrendit puolestaan voivat olla vahvistuvia erittäin merkittäviä tekijöitä tulevaisuudessa. Toimijat eli aktorit vaikuttavat osal-taan tulevaisuuden kulkuun. Ne ovat esimerkiksi erilaisia ihmisiä ja ih-misyhteisöjä, joilla on erilaisia intressejä ja taitoja, joiden muuttuminen tekee tulevaisuuden hahmottamisen vaikeaksi. Näiden tekijöiden avulla pyritään tutkimuksissa analysoimaan ja jäljittämään polkuja, jotka johtavat mahdollisiin maailmoihin. (Kamppinen, 32–35.)

Delfoi-menetelmä on myös yksi tulevaisuudentutkimuksen menetelmistä, joka pyrkii selventämään tulevaisuuden kulkua asiantuntijahaastattelun avulla. Tutkimusmenetelmässä on kolme keskeistä piirrettä. Tunnistamat-tomuudella pyritään siihen että haastateltavat voivat esittää vapaammin omia mielipiteitään ja kommentoida toistensa ajatuksia. Monta kierrosta on toinen Delfoin piirre joka antaa haastateltaville mahdollisuuden kom-mentoida väitteitä tai esittää lisäperusteita. Palautteen tarkoitus on haasta-teltavien mahdollisuus korjata ja täsmentää väitteitään. (Kuusi, 204–217.)

Delfoi -menetelmällä on alun perin pyritty löytämään yksimielisyyttä tulevaisuudesta. Uusi suuntaus on, että menetelmää käytetään erityisesti etsimään monia erilaisia näkemyksiä, joita haastateltavat saavat toisella kierroksella kommentoida. (Kuusi, 204–217.)

Argumentoiva Delfoi-tekniikassa käytetään yleensä haastattelumenetelmää ensimmäisellä kierroksella. Aineiston pohjalta muotoillaan asiantuntijoiden esittämiä näkemyksiä ja väitteitä toista kierrosta varten. Toinen kierros toteutetaan postitse tai tietokoneen välityksellä, jolloin asiantuntijat pääsevät arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluja eli argumentteja. Voidaan myös järjestää kolmas kierros, jossa haastateltavat tapaavat ja arvioivat saatuja tuloksia. Argumentoivalla Delfoi-tekniikalla tutkitaan erilaisia tulevaisuuden kehittymismahdollisuuksia. Skenaariomenetelmä on hyvä tapa toteuttaa Delfoi-tekniikkaa. (Kuusi, 204–217.)

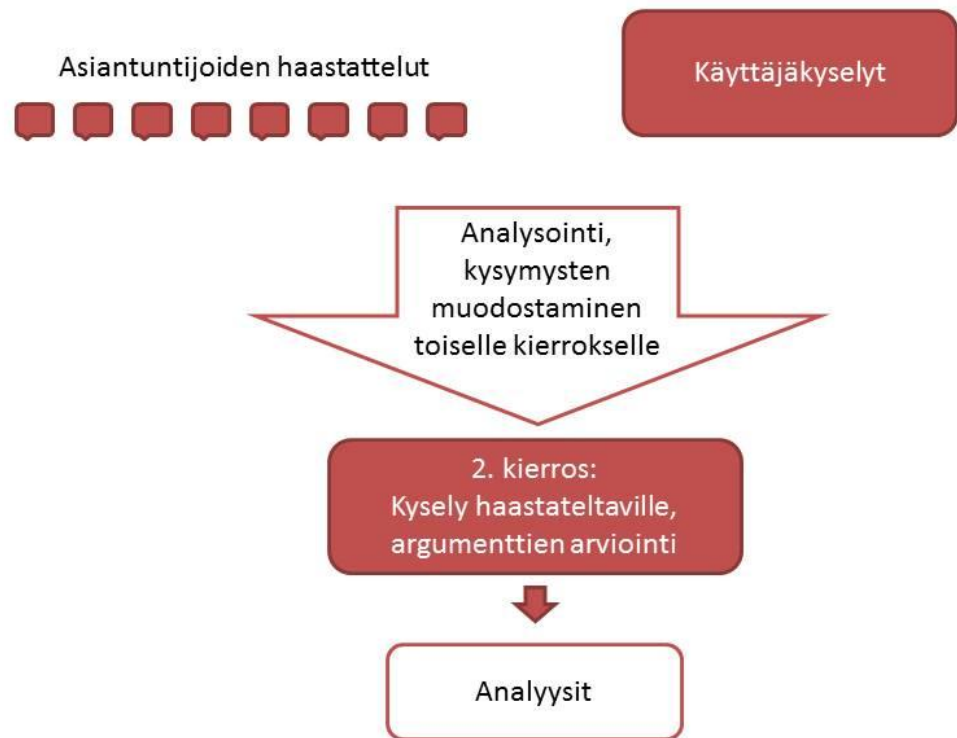
Delfoi -tutkimukselle ominaisia tunnuspiirteitä

1. asiantuntijan tunnistamattomuus
2. useamman kierroksen prosessi
3. argumentointi ja palaute
4. asiantuntijaryhmä eli paneeli (Delfoi-perusteet 2006).

3.3 Lähiliikuntapaikkatutkimus

Opinnäytetyön tutkimus koostui asiantuntijoiden haastatteluista, käyttäjäkyselystä, sekä toisesta asiantuntijakierroksesta, joka tehtiin kyselynä. Seuraavalla sivulla kuviossa 1 on havainnollistettu tutkimuksen eri osat alueet. Käyttäjäkysely suoritettiin ennen toisen kierroksen kyselyjen laatimista. Tällöin kyselyn tuloksia olisi mahdollista peilata asiantuntijoiden kyselyssä, jos ilmenisi asioita, joita olisi tarpeen arvioida toisella kierroksella.

Kuvio 1. Tutkimuksen osa-alueet

Valitsimme tilaajan kanssa tutkimusalueeksi Tampereen alueen, joten asiantuntijat ovat Tampereelta tai lähialueelta. Otin yhteyttä haastateltaviin ja haastattelut suoritettiin asiantuntijan työpisteellä. Haastattelut litteroitiin ja kirjoitettiin puhtaaksi. Haastattelujen aineisto koottiin raporttiin ja sen pohjalta muodostettiin toisen kierroksen kysely.

Tutkimukseen oli tärkeä saada myös käyttäjien näkökulmaa. Tilaajan toiveena oli, että käyttäjien näkökulma otetaan myös yhdeksi osaksi tutkimusta, koska hyvä suunnittelu lähtee tietenkin aina käyttäjien tarpeista. Valitsin Harjun koulun käyttäjäkyselyn kohteeksi, koska sinne oli kontaktia jo valmiiksi ja tutkimukseen osoitettiin kiinnostusta. Tein kyselyn 2.–6.-luokkalaisille. Koska kysely ei ollut ainoa osa tämän opinnäytetyön tutkimusta, se toteutettiin nettipohjaisena, jotta vastaukset saataisiin koottua tehokkaasti. Käyttäjiltä kysyttiin, mitä he haluaisivat mieluiten tehdä lähiliikuntapaikalla ja kerättiin ajatuksia ja pyydettiin kertomaan hyvistä kokemuksista. Harjun koulun ala-asteella ei ole toteutettu lähiliikuntapaikka-termillä kulkevaa pihakokonaisuutta. Pihalla on kuitenkin hyvät välitunti-toimintaa tukevat leikkivälineet. Lisäksi pienen kävelymatkan päähän on toteutettu uusi monitoimiareena ja koulun lähellä sijaitsee myös laaja frisbeegolf-rata. Kyselyn pohja on liitteessä 2.

4 TULOKSET

Tässä luvussa käsitellään koko tutkimuksen tulokset. Ensin käsitellään haastattelun tulokset, jotka ovat pääosassa tämän tutkimuksen kokonaisuudessa. Haastatteluosion jälkeen käsitellään käyttäjäkyselyn tulokset ja sen jälkeen vielä asiantuntijoiden toisen kierroksen kyselyn tulokset. Lopuksi tehdään vielä kokonaisuuden analysointi.

4.1 Haastattelun tulokset

Asiantuntijapaneeli, joka koostui Tampereen ja lähialueen asiantuntijoista, vastasi kysymyksiin lähiliikuntapaikoista. Tulevaisuuden tutkimuksessa kysyttiin vahvuuksista, heikkouksista, haasteista ja mahdollisuuksista. Puolistrukturoidussa haastattelussa pyydettiin antamaan määritelmää tämän hetken lähiliikuntapaikoille, arvioimaan toteutuneita hankkeita, kerotomaan tulevaisuuden näkymistä ja hankkeisiin liittyvistä rahoituksista.

4.1.1 Määrittely

Haastateltaville lähiliikuntapaikka -termi oli tuttu ja sitä oltiin totuttu käyttämään. Kuitenkin löytyi erilaisia käsityksiä siitä, mitä lähiliikuntapaikka pitää sisällään ja minkä laajuudesta alueesta milloinkin puhutaan. Toisaalta puhuttiin pienimuotoisista alueista osana leikkipaikkaa, jonka yhteyteen on lisätty saneerauksen ohessa muutamia kuntoiluvälineitä. Toisaalta lähiliikuntapaikka saattoi tarkoittaa suuria perhepuiston tapaisia alueita, joiden käyttäjäkuntaa luonnehdittiin ”vauvasta vaariin”. Monesti ehtona lähiliikuntapaikka-termille oli että alueella tapahtuu jonkinlaista urheilua tai liikuntaa. Koulunpihat mainittiin yhtenä yleisenä lähiliikuntapaikkana.

Haastattelun aikana oli joskus epäselvää minkä kokoisesta alueesta puhutaan, koska lähiliikunta -termi käsittää monia erilaisia ja erikokoisia alueita. Joskus ajatus liittyi pieneen paikkaan, mutta ei ollut sovellettavissa suurempaan kokonaisuuteen. Valtion tekemän Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011 määritelmän mukaan lähiliikuntapaikka käsittää alueet, joissa on mahdollista toteuttaa omaehtoista liikuntaa päivittäin ilman erillistä maksua. Kun käsitellään lähiliikuntapaikkoja, voidaan siis puhua sekä pienimuotoisista, että laajoista hyvin erilaisista kokonaisuuksista. On siis hyvä selventää aina minkä laajuisista projekteista puhutaan.

Lähiliikuntapaikkojen arvioitiin myös olevan tällä hetkellä liiankin samantlaisia. Tuotteiden myyjät määrittelevät millaisia lähiliikuntapaikkoja kehitetään. Terminä lähiliikuntapaikalle toivottiin muutosta aktiviteettipuistoksi tai muuhun houkuttelevampaan suuntaan.

Lähiliikuntapaikkojen mainittiin sijaitsevan usein koulujen yhteydessä kuten Pirkkalan Naistenmatkan koululla kuvassa 1, tai taajamaleikkipaikkojen tavoin, jolloin ne ovat suurella käyttäjämäärällä hyvin saavutettavissa. Tärkeimpänä asiana sijainnin suhteen pidettiin niiden saavutettavuutta, eli keskeiset paikat ja hyvät kevyenliikenteen väylät olivat ehtona lähiliikuntapaikalle. Myös isojen pallokenttien ja uimarantojen yhteydessä kerrottiin

olevan lähiliikunta-alueita. Kaavoitus rajaa lähiliikuntapaikkojen suunnittelua paljon, minkä vuoksi isompien kokonaisuuksien tai tilaa vaativan lajin sijoittaminen voi olla vaikeaa jo kaavoitetulla alueella. Koska lähiliikuntapaikat sijoitetaan yleensä taajama-alueelle, koskevat sijoittelun haasteet lähes jokaista suunniteltavaa lähiliikuntapaikkaa.

Kuva 1. Koulun yhteyteen on rakennettu peliareena ja pannapeli. Pienempien leikki-alue on aidattu. Kuva Pirkkalan Naistematkan koululta.

Lähiliikuntapaikkojen käyttäjiksi kaavaillaan suunnitteluvaiheessa yleensä lähiasukkaita. Kaikkien ikäryhmien ei koettu automaattisesti hyötyvän lähiliikuntapaikoista, jos suunnitelmasta lähtien kaikkia käyttäjiä ei ole ajateltu. On kuitenkin pyritty siihen, että kaikki hyötyisivät alueesta perhepuiston tavoin. Pienemmillä alueilla on tavoiteltu sitä, että lasten vanhemmat pystyisivät liikkumaan samalla, kun lapset ovat leikkimässä keskenään.

Joidenkin käyttäjien, kuten aikuisten tai ikäihmisten aktiivisuus lähiliikuntapaikkojen käytössä saattoi haastateltavien mielestä olla rajallista, koska välineitä ei osata tai kehdeta käyttää. Lähiliikuntapaikkoja suunnitellessa tehdään yhteistyötä usein koulujen ja päiväkotien kanssa. Monitoimiareenat ovat nuorten käytössä ja ulkokuntoiluvälineitä käyttävät varttuneemmat käyttäjät. Käyttäjärühmien koostuminen lähiliikuntapaikalla muodostuu myös siitä, ketkä sattuvat alueen itselleen valtaamaan. Nuoremmat lapset eivät välttämättä uskalla tulla pelaamaan alueelle, jossa on paljon vanhempia lapsia käyttäjinä, jos leikit ovat rajumpia. Suurin käyttäjärühmä on kuitenkin koulut. Liikuntaseurat ovat myös lähiliikuntapaikkojen käyttäjiä, vaikka arvioitiin että seurojen käyttöä voisi olla enemmänkin. Keskeisimmille ja vetovoimaisimmille paikoille saatetaan tulla kauempaa-kin.

4.1.2 Rakennettujen lähiliikuntapaikkojen arviointia

Rakennettuja puistoja arvioitiin pääasiassa hyvin onnistuneiksi ja ne otetaan innolla vastaan. Hyvän vastaanoton on saanut Tampereen Sorsapuisto. On havaittu, että lähiliikuntapaikoilla viettää yhtä aikaa paljon monen ikäisiä käyttäjiä, mikä osoittaa todellisen lähiliikuntapaikkojen tarpeen. Mediassa lähiliikuntapaikat saavat paljon huomiota ja palaute on positiivista. Haastateltavat ovat huomanneet käyttöprosenttien olevan erittäin hyviä. Ulkokuntoiluvälineissäkin näkyy käyttäjiä ympärivuotisesti. Kuvassa 2 näkyy erikoiselle sijainnille toteutettu alue, jolle on sijoitettu ulkokuntoiluvälineitä. Monitoimiareenoita on tullut paljon ja ne näyttävät olevan suosittuja.

Kuva 2. Tampereella Ratinan sillan alla on uusi kuntoiluvälinepainotteinen lähiliikuntapaikka suojassa sateelta.

Perinteisten yleisurheilukenttien toteuttaminen on kallista verrattuna vapaamuotoisempiin lähiliikuntapaikkoihin, jotka tarjoavat liikuntamahdollisuuksia monipuolisesti. On myös tarjottava vapaata tilaa kuten oleskelunurmikoita ja tilaa vapaaseen juoksentelun ja tilaa vaativiin puistopeleihin. Erityisesti on huomattu, että uusista lähiliikuntapaikoista tulee normaalia vähemmän palautetta, eli vaikka positiivista palautetta ei usein tulekaan, ollaan paikkoihin tämän perusteella tyytyväisiä.

4.1.3 Hyvät ja huonot puolet

Suurin osa haastattelijoista mainitsi, että erilaiset areenat ovat olleet hyviä valintoja lähiliikuntapaikoille. Erilaisten tilojen muodostaminen lisää mielenkiintoa aloittaa esimerkiksi pienimuotoinen pallopeti.

Pintamateriaalin koettiin olevan lähes poikkeuksetta erittäin tärkeä osa lähiliikuntapaikan muodostumista. Sen koettiin vaikuttavan lähiliikuntapaikan houkuttelevuuteen, siistiin yleisvaikutelmaan, luovan tunnelmaa ja tuovan erilaisia mahdollisuuksia. Kunnossapidolle oikea pintamateriaali-

valinta tuo helpotusta. Kenttien käyttökausi myös pitenee tietynlaisten pintamateriaalien ansiosta, sillä vettäläpäisevät pinnoitteet pysyvät kuivana pitkään syksyllä, eikä niille muodostu lätäköitä, mikä vaikuttaa käyttömu-kavuuteen. Synteettisistä alustoista arveltiin hiekkatekonurmen olleen eri-tyisen hyvä valinta alueelle.

Monipuolisten alueiden koettiin olevan erityisen vetovoimaisia. Sorsapuis-to mainittiin monesti onnistuneena lähiliikuntapaikkana, esimerkkinä mo-nipuolisuudesta ja vetovoimaisuudesta. Yksi merkittävä sijoitus alueella on suuri pesäkeinu, johon tullaan kauempaakin jonottamaan keinuvuoroa. Vetonaula houkuttelee alueelle monen ikäisiä käyttäjiä. Parkour ja skeitti mainittiin monessa haastattelussa ja ajatuksena on rakentaa niitä lisää tu-levaisuudessa.

Huonoja puolia löytyi yleensä valittujen varusteiden ja välineiden kestä-vyydessä. Jotkut välineet olivat kuluneet nopeasti, rikkoutuneet, ruostu-neet tai maali lähtenyt. Materiaalien kestävyys oli monesti ollut liian heik-koa käyttöön nähden tai altista ilkivallalle. Ränsistyneen näköinen alue voi vaikuttaa myös turvattomalta ja epäviihtyisältä. Huonoja valintoja lähili-iikuntapaikoilla ovat olleet välineet ja varusteet, jotka eivät ole kestäneet käytössä. Esimerkiksi mainittiin ulkokuntoiluvälineet, joiden liikkuvat osat ovat nopeasti hajonneet käytössä.

Toinen lisätyötä ja kustannuksia aiheuttava seikka on ilkivalta, josta pu-huttiin paljon kaikkien haastatteluiden aikana. Se aiheuttaa julkisilla pai-koilla todella paljon ylimääräistä työtä ja lisää ylläpidon kustannuksia huomattavasti. Ilkivaltaan pystytään vaikuttamaan hieman tekemällä oi-keita materiaalivalintoja. Haastatteluissa tuli myös puheeksi nuorten mu-kaan ottaminen lähiliikuntapaikan suunnitteluun, mikä olisi mahdollista esimerkiksi koulunpihan yhteyteen rakennettavassa lähiliikuntapaikassa. Sen on koettu vähentävän ilkivaltaa aluksi, sillä oppilaat ovat halunneet pitää huolta itse luomastaan alueesta. Kuitenkin uusien oppilaiden saapu-essa, eivät he välttämättä ymmärrä paikalla olevan samaa arvoa.

Ympärivuotisuus koettiin haasteelliseksi asiaksi. Lähiliikuntapaikan ta-voitteena on olla käytössä ympäri vuoden, mutta aina se ei ole mahdolls-ta. Siihen kuitenkin pyritään, että ainakin osa alueesta olisi käytössä talvel-la. Ympärivuotisen käytön yhteydessä valaistus tulee myös tärkeäksi tur-vallisuustekijäksi. Lajit, jotka vaativat tietynlaisen pelialueen, tarvitsevat tarkkaa harkintaa ennen kuin niitä lähdetään trendin mukana toteuttamaan useita. Lajin suosion heiketessä harrastusalueet voivat jäädä käyttämättö-miksi, jolloin sijoitus ei ole ollut kannattavaa.

Lähiliikuntapaikat ovat ihmisille vielä sen verran uusi asia, ettei suunnitte-luvaiheessa välttämättä osata sanoa minkälaista toimintaa tai välineistöä alueelle haluttaisiin. Markkinoille tulleet kuntoiluvälineet ovat tarkoitettu yleensä nuorille ja aikuisille, eikä lasten käyttöön, joten ne eivät aina täytä leikkipaikan EN-standardeja. Tämä on ollut ongelmana joillakin uusilla lähiliikuntapaikoilla. Aikuisten kuntoiluvälineet on jouduttu aitaamaan selkeästi lasten leikkeihin tarkoitetuista alueista. Tulevaisuudessa toivo-taan tuotekehitystä siihen suuntaan, että kuntoiluvälineet täyttäisivät EN-

standardit ja niitä voisi siten sijoittaa myös leikkialueiden läheisyyteen. Turvallisuuteen pitää kiinnittää erityistä huomiota jos esimerkiksi talviaikana pelialueella pelataan jääkiekkoa, jolloin turva-aidan tulee olla vähintään kolme metriä korkea.

Aitaamisessa pitää kiinnittää huomiota myös esteettömyyteen. Haasteena esimerkiksi areenoissa on ollut se, että esteettömästi ei areenan sisälle ole aina päässyt. Areenaan ei pitäisi päästä moottoriajoneuvolla tekemään ilkivaltaa, mutta pyörätuolilla pitäisi olla mahdollisuus myös päästä arenaan.

4.1.4 Lähiliikuntavälineiden elinkaari

Lähiliikuntapaikoille ja leikkipaikoille asennettavien välineiden käyttöäksi vaaditaan yleensä noin 15 vuotta. Väärä valinta on saattanut johtaa tilanteeseen, jossa se on jouduttu vaihtamaan jo viiden vuoden jälkeen. Kovassa käytössä ja suosiossa olevat välineet saattavat olla vaihtokunnossa jo kymmenen vuoden jälkeen. Toivottavaa olisi, että välineet kestäisivät lähemmäksi 20 vuotta. Areenoissa on ollut haasteita niiden kestävydessä, kun esimerkiksi jääkiekkojen lyöminen laitaan on tehnyt vaurioita ja elementtejä on jouduttu yksitellen vaihtamaan uusiin. Varaosien saaminen usean vuoden jälkeen on erittäin tärkeää ja pitää varmistaa tuotteen tilauksen yhteydessä. Laitamateriaaleissa on huomattu, että läpinäkyvät raskaasta metallista valmistetut elementit ovat vähiten alttiita ilkivallalle, kuten kuvassa 3.

Kuva 3. Pannapeli on sijoitettu yläasteen piha-alueelle Tampereella Kaarilan koululla. Väline on valmistettu kestävästä materiaalista.

Perinteisesti välineiden alustassa on käytetty pintamateriaalina jonkinlaista irtomateriaalia kuten soraa, jolloin välineitä on pystytty vaihtamaan yksi kerrallaan. Nykyään on alettu käyttää paljon synteettisiä alustoja kuten esimerkiksi tekonurmi tai valettava turva-alusta. Haastateltavalle tuli ajatus, että kun pintamateriaali on yhtenäinen, tuleeko peruskunnostukset tehdä koko alueelle kerralla, ja mikä on silloin peruskunnostuksen hinta?

4.1.5 Hoidon ja ylläpidon haasteet

Ensimmäisten lähiliikuntapaikkojen kohdalla pintamateriaalin käytöstä ei ollut kokemuksia, mutta moni haastateltavista totesi, että synteettiset alustat ovat olleet hyviä valintoja lähiliikuntapaikkojen yhteyteen hoidon kannalta. Toisaalta pohdittiin sitä, miten synteettisen alueen kunnostus toimisi tulevaisuudessa. Puhtaanapito muodostuu erittäin tärkeäksi tällaisten alustojen kohdalla ja esimerkiksi hiekkatekonurmen lähettyvillä ei tulisi olla roskaavaa kasvillisuutta, jonka siivoaminen alustasta on työlästä. Tosin vielä ei ole kokemusta monen vuoden ajalta siitä, kuinka paljon pinnoitteen käyttöikään vaikuttaa orgaanisen aineksen sekoittuminen synteettiin alustaan.

Välineiden valinnoissa ollaan jo viisaampia verrattuna aikaan, jolloin uudet lähiliikuntavälineet tulivat markkinoille ja kestävyys kiinnitetään erityistä huomiota. Laadukkaat välineet ovat hankintahinnaltaan yleisesti kalliimpia, mutta lähes huoltovapaat välineet maksavat itsensä takaisin kestäessään useita vuosia ilman kalliita hoito- ja korjaustoimenpiteitä.

Suunnittelussa pitää huomioida millä huoltovälineillä esimerkiksi areenoille pitää päästä eli huomiota pitää kiinnittää huoltoportin kohtaan, tarkoitukseen ja jämyyteen ja siihen onko alueelle tarkoitus päästä talvella esimerkiksi jäädyttämään areenaa luistelukentäksi. Monesti vertailtiin puun ja metallin hyviä ja huonoja puolia. Pääsääntöisesti on valittava metalli, kun on luvassa runsasta käyttöä tai ilkeiden todennäköisyys on suuri. Puullakin on ympäristöstä riippuen oma paikkansa kun valitaan välineitä.

Lähiliikuntapaikoilla ei yleensä koettu olevan aitaamisen tarvetta, mikä vähentää ylläpidon kustannuksia. Leikkipaikat vaativat aitaamisen, mutta lähiliikuntapaikalla voi olla esimerkiksi pienille lapsille varattu erillinen alue, joka aidataan, jolloin koko aluetta ei tarvitse aidata. Ilkivalta mainittiin kaikissa haastatteluissa korostetun haastavaksi ongelmaksi ja hoidon ja ylläpidon kustannuksia lisääväksi tekijäksi. Koulujen pihoille tulevat lähiliikuntapaikat lisäävät hoitotoimenpiteitä verrattuna tavalliseen koulunpihan hoitotehtäviin, kun iltakäyttö ja sen myötä esimerkiksi roskaaminen lisääntyy. Ylläpidon toteutusta hankaloittavat vähäiset määrärahat.

4.1.6 Hittituotteet ja -lajit

Seniorituotteita on alkanut tulla monille lähiliikuntapaikoille. Eri kokoisia peliareenoita on tullut markkinoille monenlaisia ja niitä on käytetty paljon viime vuosina. Parkour mainittiin lähes kaikissa haastatteluissa ja niitä on rakennettu monille lähiliikuntapaikoille. Pintamateriaaleihin liitettiin omat aktivoivat toiminnot, kuten pienet juoksuradat tai kuviot joilla voi luovasti keksiä omia leikkejä ja pelejä. Uudet pinta-materiaalit koettiin erityisen tärkeiksi hittituotteiksi ja niiden käyttöä pelialueilla tulisi miettiä tarkoin. Skeittaus ja BMX-pyöräily mainittiin monesti ja niille ollaan kehittämässä uusia harrastuspaikkoja. Crossfit on uusi laji, joka on noussut suosioon ihmisten keskuudessa ja ensimmäisiä crossfit alueita on tullut myös lähiliikuntapaikoille. Haastateltava mainitsi käyttäjien olleen tyytyväisiä to-

teutuneeseen crossfitin harrastuspaikkaan. 2013 Tampereen Näsinpuistoon rakennettuun Tiitiäisen satupuistoon toteutetuista trampoliineista oli saatu erityistä kiitosta. Moni haastateltava otti esille mobiiliin liittämisen lähiliikuntapaikoille, mutta vielä ei ollut kokemuksia toimivasta käytännöstä. Perinteisten pallopelien mainittiin olevan kuitenkin kaikkein suosituimpia.

4.1.7 Viihtyisyys

Lähiliikuntapaikkojen viihtyisyyteen panostetaan. Hyvän suunnittelun ja ympäristön huomioonottamisen avulla saadaan viihtyisiä alueita. Lähiliikuntapaikan tuomisen alueelle sanottiin itsessään lisäävän alueen viihtyisyyttä. Kuitenkin lähiliikuntapaikan viihtyisyyteen sanottiin vaikuttavan esimerkiksi alkuasetelma, eli oleva ympäristö, johon alue rakennetaan. Helposti alun perin epäviihtyisään paikkaan ei saada viihtyisää aluetta, vaan sen muokkaaminen vaatisi isoja investointeja. Jos lähiliikuntapaikka tulee jo olemassa olevalle viheralueelle, on todennäköistä että alueesta tulee viihtyisä.

Melu on yksi viihtyvyyteen vaikuttava tekijä, mikä tarkoittaa, että äänekäiden autoteiden läheisyys ei ole suotavaa. Mainittiin myös, että joissain paikoissa kaivattaisiin enemmän pehmeyttä eli voitaisiin lisätä kovien ja kylmien pintojen ja välineiden lisäksi kasvillisuutta pehmentämään yleisvaikutelmaa. Puistojen yhteydessä lähiliikuntapaikan viihtyisyydessä ei ole yleensä ongelmaa. Sen sijaan urheiluun tarkoitetuilla alueilla olisi hyvä kiinnittää ympäristön viihtyisyyteen enemmän huomiota ja jos urheilualueen yhteyteen tulee lähiliikuntapaikkatoimintaa, tulee viihtyvyyden huomioon otto ajankohtaiseksi.

4.1.8 Sijainti tulevaisuudessa

Lähiliikuntapaikkoja määritettäessä on sijainti tärkeässä osassa. Niiden tulisi olla asutuksen lähellä, eli siellä missä käyttäjätkin ovat. Koulut sijoituvat yleensä hyvin keskeisesti asutukseen nähden eli sijaintina koulujen piha-alueet ovat lähiliikuntapaikoille hyvin todennäköisiä ja toivottavia. Myös erilaisia hiekkakenttiä ja urheilukenttiä on olemassa paljon ja näiden kunnostuksen yhteydessä lähiliikuntapaikan harkitseminen tulee kyseeseen. Tulevaisuudessa tavallisten hiekkakenttien määrä tulee vähenemään ja pyritään sijoittamaan lähiliikunta-alueet keskeisesti ja keskitetysti, jolloin pystytään satsaamaan enemmän yhteen alueeseen. Haastateltava uskoi eri osapuolten olevan samaa mieltä siitä, että useiden alueiden sijaan halutaan vähemmän, mutta laadukkaampia alueita. Sijaintia on tärkeä miettiä myös melun suhteen. Lähiliikuntapaikka, jossa on esimerkiksi skeittialue, ei voi olla lähellä asutusta. Hyvien kevyenliikenteen reittien varrella sijaitsevat lähiliikuntapaikat saavat eniten käyttäjiä. Toisaalta nykyään toivotaan myös yhteyksiä autoilla.

Reiteillä sijaitsevista liikuntavälineistä ollaan montaa mieltä. Kuvassa 4 näkyy vanhoja reitin varrelle sijoiteltuja ulkokuntoiluvälineitä. Toisaalta ne katsottiin todella hyödyllisiksi ja motivoiviksi käyttäjille. Toisaalta nii-

den kerrottiin olevan kokemuksen perusteella vähemmän suosittuja tai vaikeita ylläpitää.

Kuva 4. Reitin varrelle sijoitetut kuntoiluvälineet Tampereella, Vaakkolammin puistossa. Tällaista kuntoiluvälineiden sijoittelua suosittiin ennen, mutta nykyään liikuntavälineet sijoitetaan mieluummin keskitetysti ylläpidon helpottamiseksi.

Tulevaisuudessa haasteena on nimenomaan lähiliikuntapaikkojen sijoittelun vaikeus saavutettavuuden suhteen. Lähiliikuntapuistojen uskottiin keskittyvän aluepuistoihin, jotka ovat kaikkien saavutettavissa, keskeisellä paikalla. Senioriasutuksen keskelle tullaan tekemään nimenomaan senioreille sopivia lähiliikuntapaikkoja. Kunnat voisivat tehdä enemmän yhteistyötä kaupunkiseudun näkökulmasta tiettyjen palvelujen tarjoamisessa, joita varten ihmiset ovat valmiita vähän matkustamaan. Siinä voisi toimia perhepuistojen kaltaiset lähiliikuntapaikat sekä teemalliset alueet, jotka

ovat suunniteltu tietyn yksittäisen lajin harrastajille, kuten rullalautailijoille tai BMX-pyöräilijöille.

4.1.9 Ikäryhmät tulevaisuudessa

Tärkein ikäryhmä, joka mainittiin monesti, olivat kouluikäiset, jotka ovat liian vanhoja leikkivälineisiin, mutta silti kaipaavat jonkinlaista aktiiviteettia. Nuoret aikuiset pitäisi saada kunnallisten palvelujen piiriin paremmin.

Jo ala-asteikäisistä 5.–6. -luokkalaisten välituntiliikunta vähenee ja yläasteelle mentäessä välitunteja ei aina hyödynnetä ollenkaan liikkumiseen, mikä olisi tärkeää jotta aktiivinen elämäntapa jatkuisi läpi elämän. Myös senioreille tarjotaan omia lähiliikuntapaikkoja, mutta moni haastateltavista epäili, että seniorit eivät mielellään lähde kokeilemaan kuntosalilaitteiden kaltaisia välineitä julkisille paikoille. Lähiliikuntapaikkojen tarjoamiin mahdollisuuksiin ei välttämättä ole vielä totuttu.

Yli kaksikymmentävuotiaiden nuorten ja aikuisten aktiivisuudesta lähiliikuntapaikoilla ei oltu varmoja. Monet haastateltavat eivät edes maininneet aikuisväestöä lähiliikuntapaikkojen käyttäjistä puhuttaessa. Jos aikuisten lähiliikuntapaikalla käytöstä puhuttiin, niin puhuttiin pienten lasten vanhemmista, joiden haluttiin pystyvän tekemään jotain samalla, kun lapset leikkivät välineissä. Monet tämän ikäiset harrastavat yksityisillä kuntosaleilla käyntiä ja jumppia tai käyvät muissa seurojen ohjaamissa harrastuksissa.

Haastateltavan mainitsemat crossfit välineet voisivat palvella tätä ikäryhmää. Kysymykseksi nousi se, ovatko ihmiset halukkaita harrastamaan tällaista raskaampaa lajia puistoissa. Eri lajien harrastajat voisivat seuratoiminnassaan käyttää vapaasti myös enemmän kunnan tarjoamia mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ulkona. Vapaasti kaikkien käytössä olevasta tilasta ei tarvitse maksaa, eikä tiloja tarvitse varata. Harrastuksen kautta olisi helppo kerätä ihmisiä tekemään yhdessä. Vanhusväestön liikuttamiseen ei välttämättä tarvitakaan rakennettuja, kalliita ympäristöjä ja välineitä, vaan heidän intresseissään on enemmänkin jo luonnostaan ollut ympäristössä liikkuminen ja kävelystä nauttiminen.

4.1.10 Miten saadaan lisää käyttäjiä?

Käyttäjiä houkuttelee monipuolinen, hyväkuntoinen ja turvallinen ympäristö. Ongelmana moni haastateltava koki sen, että ihmiset eivät ole tietoisia mahdollisuuksista, joita kunta tarjoaa. Yhtenä ajatuksena oli, että liikuntaverkosto voisi olla netissä ja mobiililaitteiden kautta sisältöineen haettavissa. Tähän ei ollut haastateltaville vastaan toimivaa tekniikkaa, sovellusta tai menetelmää tähän mennessä. Paikalliset yhdistykset voisivat olla aktiivisempia ja järjestää toimintaa ja tapaamisia lähiliikuntapaikoilla. Ihmisten kerrottiin tarvitsevan ensin ohjattua toimintaa, jonka avulla leviäisi tietoisuus mahdollisuuksista ja sen kautta myös innostuttaisiin käy-

mään paikalla myös jatkossa. Tehokkaimpina keinoina mainittiin puskaradio, tapahtumien järjestäminen ja lehdistö.

Teemoittelu on myös keino, joka voisi tuoda alueelle houkuttelevuutta. Sen sijaan että tehtäisiin monipuolista lähiliikuntapaikkaa joka alueelle, voitaisiin panostaa siihen että yhdellä alueella olisi joku tietty teema. Tämä voisi olla yksi houkutteleva tapa lähiliikuntapaikkojen toteutuksessa. Jos on selkeä teema, niin silloin tiedetään mihin puistoon ollaan lähdössä ja lähtemiseen tulee joku idea ja selkeä ajatus.

4.1.11 Onko koulujen pihojen käyttöä mahdollista laajentaa?

Koulujen pihojen laajempaa käyttöä pidettiin positiivisena suuntauksena. Jos koulun pihojen lähialuetta kehitettäisiin lähiliikuntapaikkana, niin alueesta hyötyisivät sekä koululaiset, että muut käyttäjät. Olisi hyvä jos koulun lähiliikuntapaikkaa käytettäisiin myös kouluajan ulkopuolella. Hyvin suunniteltu lähiliikuntapaikka koulun yhteydessä motivoisi myös koululaisia käyttämään aluetta kouluajan ulkopuolella. Nousi myös ajatus tiedotustauluista, jotka toivottaisivat tervetulleeksi alueelle myös kouluajan ulkopuolella. Uhkana iltakäytölle on ilkeä, mutta hyvillä suunnittelun valinnoilla voidaan jonkin verran ehkäistä ylimääräistä häiriökäyttäytymistä. Läheiset puistokaistaleet voitaisiin liittää koulun toimintaan paremmin. Se, että koululaiset pystyvät suorittamaan liikuntatuntinsa koulun alueella, katsottiin myös positiiviseksi tavaksi ja ekologiseksi ratkaisuksi.

4.1.12 Onko lähiliikuntapaikkoja tulossa?

Lähiliikuntapaikkoja on suunnitteilla ja rakenteilla. Kun tehdään peruskorjauksia, niin pyritään luomaan keskitetysti monipuolisia alueita. Tamperella on tällä hetkellä menossa ainakin neljä suurempaa hanketta. Kalevan puisto on suunnitteilla ja toteutusajankohdaksi suunnitellaan vuotta 2016. Iidesrantaan on suunnitteilla suuri ja monipuolinen perhepuisto. Vanhalle maankaatopaikalle Vilusenharjulle ollaan tekemässä lähiliikunta-alueita ja Vuorekseen ollaan rakentamassa liikuntapuistoa. Pienempiä lähiliikuntahankkeita on useita ja leikkipaikkojen yhteyteen ja puistoihin on pyritty luomaan liikuntamahdollisuuksia monen ikäisille liikkujille.

4.1.13 Halutaanko lähiliikuntapaikkoja lisää?

Uudet lähiliikuntapaikat vaikuttavat olevan suosittuja. Kun alueelle tehdään jotain uutta esimerkiksi peruskorjauksen yhteydessä, se yleensä kiinnostaa ja käyttäjämäärät lisääntyvät. Käyttäjät ovat olleet tyytyväisiä alueen uuteen ilmeeseen. Kunnat myös haluavat tarjota matalan kynnyksen liikuntapaikkoja. Kunnat haluavat tarjota lähiliikuntamahdollisuuksia myös ajatellen kansanterveydellistä näkökulmaa. Lähiliikuntapaikkoihin sijoittamisen uskotaan tuovan säästöjä sosiaali- ja terveystalouden puolella, kun liikunta lisääntyy parempien liikuntapalveluiden johdosta. Vilusenharjun rakennusvaiheesta tulevasta lähiliikuntapaikasta tulee hyvä käyttökohde täyttömaalle.

4.1.14 Onko näkyvillä megatrendejä?

Skeitti mainittiin lähes jokaisessa haastattelussa. Siihen haluttiin panostaa ja rullalautailuun tarkoitettuja alueita on myös kehitetty paljon. Parkourista oltiin montaa mieltä. Lajista ei ole vielä monen vuoden kokemusta ja parkouria varten rakennettujen alueiden suosion pysyvyydestä ei oltu varmoja. BMX-radoista puhuttiin myös paljon ja paikkoja BMX harrastajille ollaan haastattelijoiden mukaan myös rakentamassa. Frisbeegolf on myös ollut viimevuosina kovassa suosiossa, mikä mainittiin monessa haastattelussa. Nuorten keskuudessa scoottaus eli temppujen tekeminen potkulaudalla arvioitiin myös olevan suosiossa.

Kuntoiluvälineiden sijoittelusta lenkkipolkujen varrelle kerrottiin joitakin huonoja kokemuksia. Muutama kymmentä vuotta sitten kunnissa asennettiin monia välineitä lenkkipolkujen varrelle. Suuren määrän ylläpito oltiin koettu aikaa vieväksi ja niiden oltiin todettu jäävän käyttämättöminä rapistumaan metsiin. Toisaalta todettiin, että välineiden järkevällä sijoittamisella ja hoidettavissa olevalla määrällä voidaan saavuttaa hyvä suosio. Megatrendinä liikuntavälineiden sijoittelu reittien varrelle on mennyt jo vuosia sitten ohi. Sen sijaan mobiilikäytön uskottiin lisääntyvän lähiliikuntapais-toissa. Ihmisillä on tapana tallentaa liikkeensä mobiiliin avulla internettiin ja seurata omia ja toistensa liikkeitä ja saavutuksia. Mobiilin kehitys puistoihin liittyvänä elementtinä on kuitenkin niin tuore ajatus, että ei osattu sanoa mitä se tulisi olemaan. Tärkeätä on myös muistaa, että on monenlaisia trendejä, joita voi toteuttaa tavallisella käyttönurmella ja vapaat alueet ovat tärkeitä ja paljon käytettyjä alueita.

4.1.15 Mihin kannattaa panostaa?

Panostamisen kohteita mainittiin monia erilaisia, jotka ovat olennaisia tekijöitä onnistuneen lähiliikuntapaikan suunnittelussa, toteutuksessa ja ylläpidossa. Kokonaisvaltaiseen suunnitteluun pitää keskittyä eli on otettava huomioon monia asioita lähiliikuntapaikkoja suunniteltaessa. Ylläpidon resurssien puitteissa miettiä, mitä on mahdollista ylläpitää. Lähes kaikki haastateltavat mainitsivat pintamateriaalien olevan mahdollisesti kaikkein tärkein asia lähiliikuntapaikalla se vaikuttaa suoraan käyttäjämääriin ja hoidon kustannuksiin. Tulevaisuuden lähiliikuntapaikkojen tulisi olla kestäviä ja viihtyisiä. Haastateltava mainitsi myös että paras olisi, jos lähiliikuntapaikka tehtäisiin kerralla laadukkaaksi. Tämä tarkoittaisi, että rahoituksen saamiseen kannattaa erityisesti panostaa.

Paljon painotettiin myös, että perusasioihin pitää ehdottomasti panostaa ennen kaikkea. Riippumattomaan liikuntaan mahdollisuuksia täytyy tarjota, koska ne palvelevat suurinta käyttäjäryhmää ja uskottiin, että panostus näkyy myös sosiaali- ja terveyspuolella. Liikuntaan liittyvien rahoitusten suunnittelussa pitäisi panostaa omaehtoiseen liikuntaan. Perusasioihin panostaminen antaa edellytyksiä kehitykselle. Reittien kunto ja hyvät reittivaihtoehdot vaikuttavat myös lähiliikuntapaikkojen menestykseen. Olevis-ta alueista täytyy pitää huolta, jotta ne säilyvät houkuttelevine ja käytettäv-inä. Jos saavutettavuus on hyvä ja kulku lähiliikuntapaikalle miellyttävää ja helppoa, ovat edellytykset lähiliikunnan harrastamiselle paremmat.

Lisäksi uusia alueita suunniteltaessa pitäisi panostaa alueen omaleimaisuuteen ja suunnittelun avulla luoda paikalle identiteetti. Jos paikalla on joku omanlainen idea, voi se houkuttaa enemmän kävijöitä paikalle. Pääpanostus tulee varmasti olemaan aluepuistoissa, mutta pienempiinkin puistoihin satsataan saneerausten yhteydessä. Lähiliikuntapaikoissa tullaan varmasti tulevaisuudessa panostamaan siihen, että alueita rakennetaan keskitetysti ja harkitusti, ottaen huomioon ylläpidon resurssit.

4.1.16 Rahoitus

Vaikka rahan sanotaan aina olevan tiukalla kun puhutaan mistä tahansa hankkeista, uskoivat haastateltavat että lähiliikuntapaikat tulevat tulevaisuudessa lisääntymään. Lähiliikuntapaikkahankkeille on usein haettu rahoitusta, mutta aina sitä ei ole saatu. Erilaisten kaavakkeiden täyttäminen on vaivalloista ja aikaa vievää. Hakemusten tekemiseen pitäisi olla erittäin hyvin asiaan perehtynyt henkilö, joka on perillä rahoitusvaihtoehdoista ja joka etsii aktiivisesti tukivaihtoehtoja. Esimerkiksi erittäin hyvin onnistuneelle Tampereen Sorsapuistolle haettiin valtion rahoitusta. Ulkomailta voisi hakea mallia myös rahoituksen eri vaihtoehdoille, koska valtionavustus ei ole ainoa rahoitusmuoto. Esimerkiksi Tampereen Vuoreksessa rakennetaan liikuntapuistoon jalkapallokenttää yhteistyössä Ilves ry:n kanssa, jolle Euroopan jalkapalloliitto Uefa on myöntänyt 30 000 euron avustuksen. Tämän tyyppistä yhteistyötä olisi hyvä kehittää lähiliikuntapaikkoja suunniteltaessa.

4.1.17 Voisiko suunnittelu ja rakentaminen tulla samalta yritykseltä?

Suunnittelun ja toteutuksen tilaamiseen samalta yritykseltä suhtauduttiin positiivisesti. Avaimet käteen ratkaisu olisi resurssien kannalta hyvä tapa toteuttaa lähiliikuntapaikkoja. Jos palvelun tarjoava yritys pystyy todistamaan laadukkaan työnjäljen ja omaa tarvittavan asiantuntemuksen, niin ajatus kuulosti haastateltavien mielestä positiiviselta. Suunnittelu ja toteutusprojekti ovat erillisinä osina aikaa vieviä ja avaimet käteen -paketti vaivauttaisi tilaajaa monesta vaiheesta.

Kunnissa halutaan yleensä olla tiiviisti mukana suunnitteluvaiheessa. Silloin varmistetaan, että alue tulee palvelemaan juuri niitä tarpeita, joita siltä toivotaan. Suunnitteluvaiheessa tarvitaan myös joustavuutta ja hyvää yhteistyötä tilaajan ja palvelun tarjoajan kesken. Kuitenkin ajatuksena oli, että tulevaisuudessa ollaan menossa siihen suuntaan, että ulkoalueiden suunnittelu ja rakentaminen tilattaisiin samalta yritykseltä. Jos lähiliikuntapaikalla aiotaan toteuttaa joitain uusia haastavampia ideoita, jonka rakentaminen tapahtuu paikanpäällä, olisi jouhevaa että suunnittelun ja rakentamisen yhteistyötä tulisi tällaisen menetelmän kautta.

4.1.18 Muuta

Haastattelijalle onnistuneena hankkeena tuli mieleen Suomen Latu järjestön järjestämä tapahtuma. Suomen Latu on usean jäsenyhdistyksen ja jä-

senen muodostama keskusjärjestö, jonka tavoitteena on liikuttaa suomalaisia ja edistää ulkoilumahdollisuuksia. Haastateltavalle oli jäänyt mieleen erityisen onnistunut tapaturma, joka oli liikuttanut ihmisiä. Tämä tapahtuma sai myös ajattelemaan, että ihmiset innostuisivat ulkoilemisesta tällaisten tapahtumien innoittamana. Lähiliikuntapaikkojenkin käyttöä voisi siis lisätä järjestämällä joitain tapahtumia, joiden avulla heräteltäisiin käyttäjien intoa jatkaa lähiliikuntapaikoilla käymistä. Suomen Ladun mainitsi myös toinen haastateltava. Suomen Latu on tutkimuksessa ottanut selvää uusista lajeista maailmalla. Tästä tutkimuksesta ja Suomen ladun toiminnan seuraamisesta on varmasti hyötyä myös tulevaisuuden lähiliikuntapaikkoja suunniteltaessa. Tutkimuksessa on myös mietittynä erilaisia rahoitusvaihtoehtoja uusien lajien toteuttamista edistämään. Viherrakentamisessa on monia uusia innovaatioita, joiden hyödyntämistä tulisi harkita uutta suunniteltaessa.

4.2 Käyttäjäkyselyn tulokset

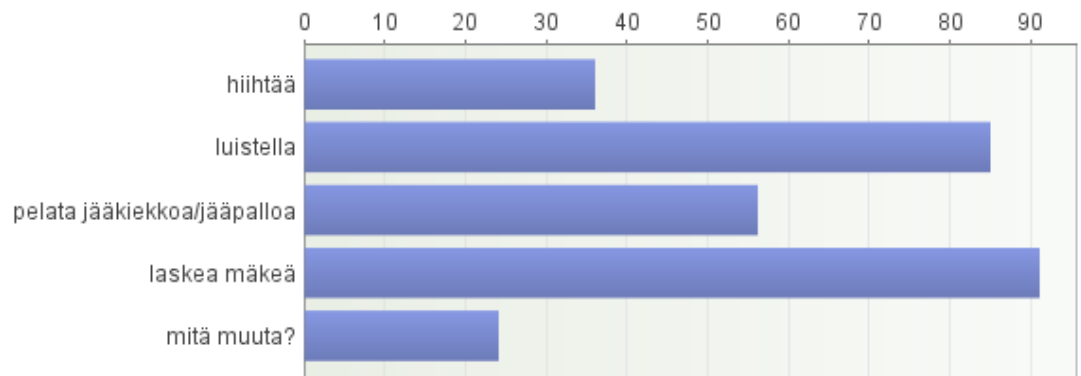
Harjun koulun 2.–6. -luokkalaiset vastasivat kyselyyn lähiliikuntapaikoista. Vastaajia oli yhteensä 146. Käyttäjää pyydettiin aluksi valitsemaan kuvista mielenkiintoisen näköinen lähiliikuntapaikka, jotta saataisiin varmistettua, että vastaajat tietävät, mitä lähiliikuntapaikka -termillä tarkoitetaan. Kuviin oli valittu monitoimiareena, koulun piha kuva, jossa oli kiipeilyä, kuntoilua ja pelialue, monipuolinen uusi koulunpiha-alue, metsäinen kiipeilyrata, parkour alue, ja keinumisalue. Mielenkiintoisimman näköiseksi kuvaksi valittiin kuudesta kuvasta kuva, jossa oli metsäinen kiipeilyrata (Kuva 5). Toiseksi mielenkiintoisimman oli kuva monitoimiareenasta. Tytöt valitsivat mielenkiintoisimmaksi metsäradan ja toiseksi mielenkiintoisimmaksi monipuolisen uuden koulunpiha-alueen. Pojista lähes puolet valitsi monitoimiareenan.

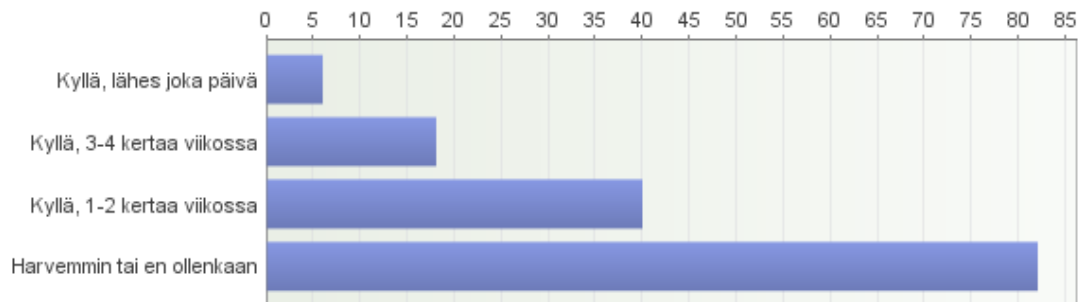
Kuva 5. Mielenkiintoisimman näköinen lähiliikuntapaikka oli metsärata.

Käyttäjäkyselyssä Harjun koulun 2.–6. -luokkalaisilta kysyttiin, mitkä liikuntalajit ja aktiviteetit heitä kiinnostaisi lähiliikuntapaikalla. Kaikista vastauksista selkeästi eniten kiinnosti jalkapallo, kiipeily ja keinuminen. Seuraavaksi kiinnostavinta olivat koripallo, rullalautailu, kuntoilu, sulkapallo ja potkulautailu. 2.–6. -luokkalaisista vähiten kiinnosti lähiliikunta-

paikalla harrastaa BMX-pyöräilyä. Tytöt, halusivat myös harrastaa cheerleadingiä, leikkiä hippaa, voimistella, hypätä hyppynarua, pyöräillä jutella ja ihailla luontoa. Poikia kiinnosti eniten jalkapallo. Kiinnostuneita oltiin myös sählystä, pesäpallosta, koripallosta, parkourista, keinumisesta, potkulautailusta ja kiipeilystä ja monista muista lajeista. Taulukot tuloksista näkyvät liitteessä 4. Talvilajeista kiinnostavin oli mäenlasku ja luistelu (Kuvio 2). Koululaisista 6 kertoi käyttävänsä koulun pihaa lähes joka päivä. 3–4 kertaa viikossa käyttää 18 oppilasta. Yli puolet oppilaista käyttää pihaa harvemmin kuin kerran viikossa (Kuvio 3).

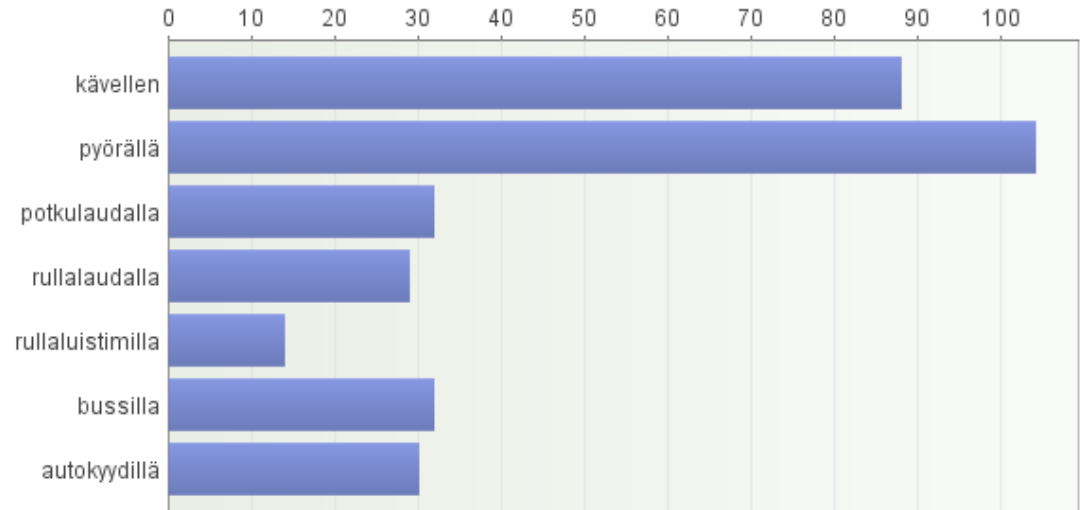

Kuvio 2. Talvilajeista kiinnostavimmat. Suosiota oli saanut muista aktiviteeteista laskettelu ja vuorenvalloitus.

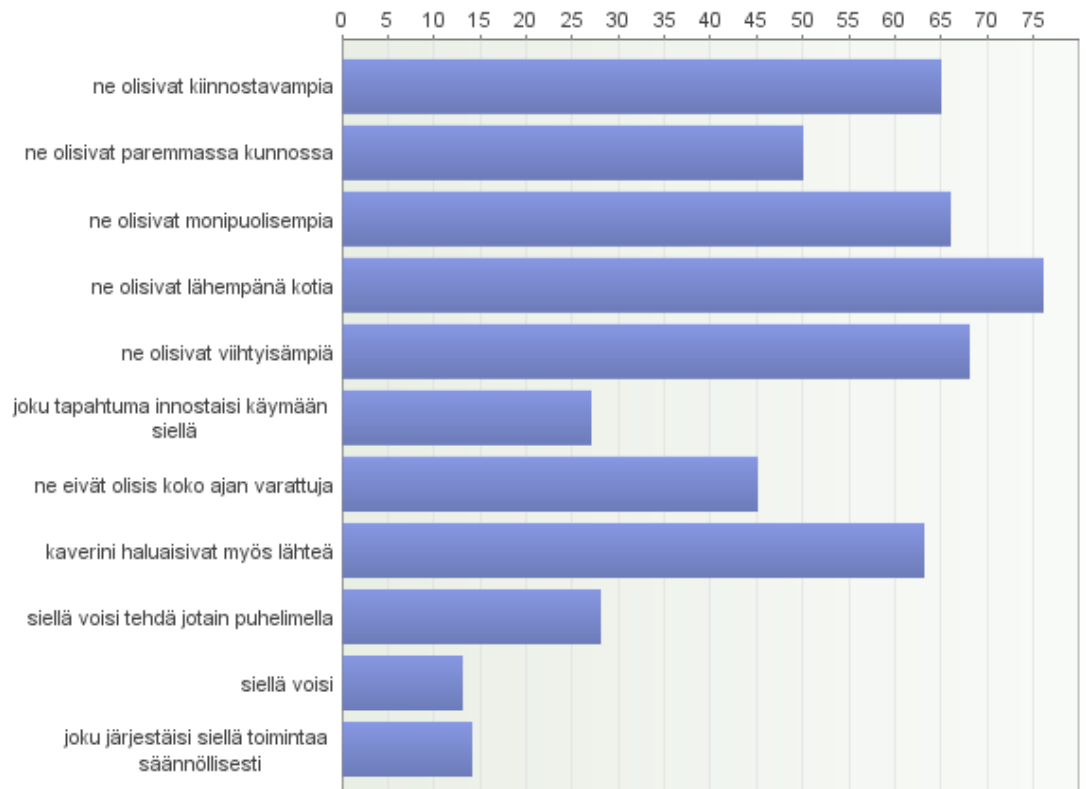

Kuvio 3. Harjun koulun oppilaat käyttävät koulun pihaa harvoin. 146:sta 82 käyttää pihaa harvemmin kuin kerran viikossa tai ei ollenkaan.

Kuviossa 4 näkyy, että lähiliikuntapaikoille liikutaan mieluiten pyörällä tai kävellen. Sijainnin pitää siis olla sopivan etäisyyden päässä kotoa. Harjun koululaisia pyydettiin myös kertomaan, mikä auttaisi, että käyttäisi lähiliikuntapaikkoja enemmän (Kuvio 5). Vastauksissa korostuu sijainnin merkitys.

Kuvio 4. Tärkeimmät siirtymistavat lähiliikuntapaikoille ovat kävely ja pyöräily.

Kuvio 5. Käyttäisin lähiliikuntapaikkoja enemmän, jos...

Lähiliikuntapaikan ympäristö on tärkeä tekijä, joka vaikuttaa käyttäjämääriin. Metsän reunalla taajamametsässä sijaitseva metsärata on jännittävä ja innostava ympäristö. Lähiliikuntapaikkaa suunniteltaessa on siis tärkeää katsoa alueen lähtökohtia ja rakentaa ympäristön ehdoilla. Jos sijoittelulle on vaihtoehtoja, on siinä ympäristö ratkaiseva tekijä.

Ala-asteikäisille pojille monitoimiareenat ovat kyselyn perusteella selkeästi erittäin suosittuja ja tärkeitä elementtejä lähiliikuntapaikalla. Monien pallopelien pelaaminen on mielekästä areenassa, jossa on tekonurmi pelimukavuutta lisäävänä alustana. Perinteinen jalkapallo oli selvästi suosituinta poikien keskuudessa ja muut pallopelit tulivat perässä. Työt sen sijaan eivät olleet yhtä kiinnostuneita pallopeleistä, vaan he haluaisivat mieluiten kiipeillä, riippua, tasapainoilla ja keinua. Tytöille on tärkeää, että ulkona voi seurustella kavereiden kanssa eli istuskeluun on myös hyvä varata viihtyisiä paikkoja. Kaikista vastauksista tulivat selvästi poikien suosima jalkapallo sekä keinuminen ja kiipeily, joista sekä tytöt että pojat pitivät. Talvilajeista luistelu, jääkiekko ja mäenlasku olivat kiinnostavimmat.

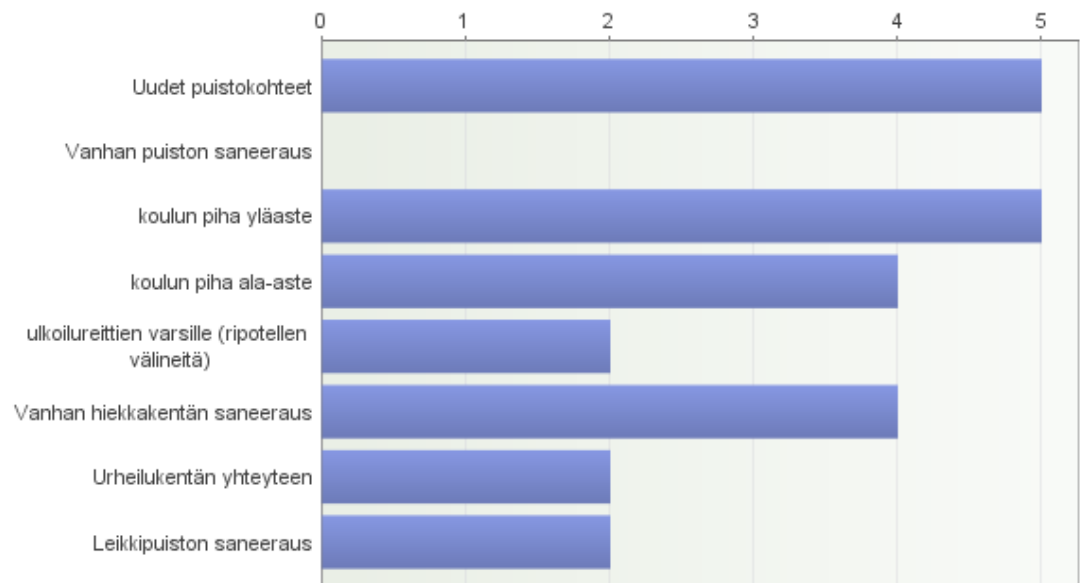
Harjun koulun oppilaat käyttivät koulunsa pihaa harvoin. Koulun piha voisi olla merkittävä paikka arkiliikunnan harrastamiselle. Yleensä koulut, varsinkin ala-asteet, sijaitsevat lähellä asukkaita, sillä niitä on lukumäärältään paljon. Koulun pihan läheinen sijainti olisi potentiaalinen paikka lähiliikuntapaikalle. Jos ala-asteen pihaa kehitettäisiin esimerkiksi peruskorjauksen yhteydessä lähiliikuntapaikaksi, voisi kiinnostus liikuntaan lisääntyä.

Lähiliikuntapaikalle liikutaan mieluiten pyörällä tai kävellen. Etäisyyden kotoa tulisi siis olla pyöräiltävissä tai mieluiten kävelymatkan päässä. Oppilaiden mukaan he käyttäisivät lähiliikuntapaikkoja enemmän jos ne sijaitsisivat lähempänä kotia eli paikallisuuteen olisi tärkeää panostaa. Oppilaat käyttäisivät lähiliikuntapaikkoja enemmän myös jos ne olisivat monipuolisia, kiinnostavia, viihtyisiä ja myös kaverit haluaisivat lähteä.

4.3 Toisen kierroksen tulokset

Toisella kierroksella kysyttiin asiantuntijoiden mielipiteitä ensimmäisen haastattelukierroksen pohjalta muotoutuneisiin väitteisiin. Kyselylomake löytyy liitteestä 3. Asiantuntijoilta kysyttiin kuinka paljon kunkin ikäryhmän lähiliikuntamahdollisuuksia tullaan lisäämään tulevaisuudessa. Nuorten ja lasten lähiliikuntamahdollisuuksiin tullaan keskittymään vastausten perusteella. Aikuisten ja eläkeläisten liikuntamahdollisuuksiin tullaan keskittymään nuoria ja lapsia vähemmän. Toisessa kysymyksessä kysyttiin, keiden lähiliikuntamahdollisuuksia pitäisi lisätä tulevaisuudessa. Tässä kysymyksessä nuoret laitettiin ensisijaisiksi, aikuiset toiseksi ja lapset ja eläkeläiset kolmanneksi. Arvioitiin siis, että vaikka lasten ja nuorten palveluiden kehittämiseen panostetaan, tulisi silti enemmän kiinnittää huomiota nuorten ja aikuisten palveluihin.

Lähiliikuntapaikan sopivalle sijainnille on monia vaihtoehtoja ja asiantuntijoilta kysyttiin, mikä olisi paras lähiliikuntapaikan sijoituskohde. Uudet puistokohteet ja yläasteen pihat saivat eniten kannatusta. Toiseksi tärkeimmäksi tulivat ala-asteen pihat ja vanhan hiekkakentän saneeraus. Kuviossa 6 näkyy asiantuntijoiden vastaukset parhaista sijainneista.

Kuvio 6. Parhaiksi valitut sijaintivaihtoehdot lähiliikuntapaikalle.

Asiantuntijat vastasivat väitteisiin, jotka muodostettiin ensimmäisen kieroksen haastattelujen perusteella. Vastausvaihtoehdoissa sai ilmaista kuinka paljon samaa tai eri mieltä on väitteistä. Väitteet ovat listattu alle tärkeysjärjestykseen. Ensimmäisenä on väite, jossa oli eniten ”samaa mieltä” vastauksia ja viimeisenä väite, josta oltiin hieman erimieltä. Väitteiden alla analysoidaan vastaukset.

Vastaukset, joista oltiin pääasiassa samaa mieltä:

- Koulujen pihat on saatava kaikkien alueen asukkaiden käyttöön.
- Ala-asteikäisten liikkumiseen pitää panostaa korjaamalla ala-asteiden pihoja lähiliikuntakäyttöön.
- Yläasteikäisten liikkumiseen täytyy panostaa korjaamalla yläasteiden pihoja lähiliikuntakäyttöön.
- Lähiliikuntapaikkojen rahoitusvaihtoehtojen selvittämiseen ja hakemiseen tulisi käyttää enemmän resursseja (esim. käyttää asiantuntija-apua).
- Rakennusliikkeiden pitää tehdä yhteistyötä ja tuottaa useiden pienten leikkikenttien sijaan alueelle yksi monipuolinen lähiliikuntapaikka.

Vastaukset keskimäärin ”Jonkin verran samaa mieltä”:

- Lähiliikuntapaikoilla pitää järjestää enemmän tapahtumia käyttäjien lisäämiseksi.
- Tulevaisuudessa lähiliikuntapaikkojen välineiden pitää täyttää leikkipaikkojen turvallisuutta koskevat standardit.
- Lähiliikuntapaikoilla pitää olla ”Tervetuloa” -kyltti, joka opastaa ja kertoo esimerkiksi koulunpihan vapaasta käytöstä kouluaajan ulkopuolella.
- Lähiliikuntapaikka -termiä pitää kehittää houkuttelevammaksi (esim. aktiviteettipuisto).
- Lähiliikuntapaikoilla keskitytään nykyään liikaa pintoihin ja välineisiin. Kovuutta pitäisi rikkoa enemmän kasvillisuuden avulla.
- Uimarannat sopisivat lähiliikuntapaikoiksi.
- Tulevaisuudessa tulisi kehittää älypuhelinien käytön liittämistä lähiliikuntapaikoille. (tms. interaktiivisuus)

Väitteet, joista ei osattu sanoa tai oltiin hieman eri mieltä:

- Teemoittelun sijaan lähiliikuntapaikkojen tulisi olla monipuolisia.
- Crossfit (aikuisten raskas lihaskuntoliikunta) -välineiden suosio tulee lisääntymään lähiliikuntapaikoilla.
- Monipuolisuuden sijaan pitäisi tulevaisuudessa keskittyä teemoitteluun. (esim. palloilupuisto, keinupuisto, kiipeilupuisto, kuntoilupuisto)
- Lähiliikuntapaikat ovat tällä hetkellä liian samanlaisia.

Pääosin samaa mieltä oltiin koulujen pihojen käytön laajentamisesta kaikkien asukkaiden käyttöön. Koulujen pihojen on siis syytä kehittää lähiliikuntapaikoiksi. Sekä ylä- että ala-asteet olisivat vastaajien mielestä potentiaalisia saneerauskohteita lähiliikuntapaikoiksi. Myös rahoitusvaihtoehtojen selvittämiseen nähtiin olevan tarpeellista käyttää asiantuntija-apua.

Rakennusliikkeiden yhteistyö vaikutti vastauksien perusteella olevan hyvä vaihtoehto.

Jonkin verran samaa mieltä oltiin tapahtumien järjestämisestä. Asiantuntijat siis ajattelevat järjestettävien tapahtumien olevan jonkin verran käyttöä lisäävä tekijä. Myös sen, että lähiliikuntapaikkojen välineistön tulee täyttää leikkipaikan turvallisuusnormit tulevaisuudessa, arvioitiin olevan jonkin verran tärkeää tulevaisuudessa. Suunnittelussa voisi miettiä olisiko lähiliikuntapaikalle tarpeellista laittaa opastava ”Tervetuloa” – kyltti, joka ohjaisi käyttäjiä lähiliikuntapaikan toimintoihin. Vastauksien perusteella lähiliikuntapaikka-termille toivottiin sen kehittämistä. Kasvillisuuteen keskittymistä toivottiin hieman ja uimarantoja voisi mahdollisesti kehittää lähiliikuntapaikoiksi. Älypuhelinien käytön lisääminen ei tuonut suurta kannatusta.

Eri mieltä oltiin teemoittelusta ja toisaalta monipuolisuudesta. Tämä siis oletettavasti tarkoittaa, että molempia tapoja voidaan käyttää kohteista ja sijainneista riippuen. Crossfitille ei odoteta suurta suosiota. Lähiliikuntapaikkojen arvioitiin olevan tyyliltään vaihtelevia.

4.4 Tutkimusprosessi

Tutkimus lähti käyntiin melko verkkaisesti, sillä tavoitteet ja tutkimusmenot vaihtuivat kun tutkimusta suunniteltiin. Loppujen lopuksi kuitenkin todettiin, että tutkimus tuli suunniteltua perusteellisesti ja tämän ansiosta saatiin luotua tarkoituksenmukainen tutkimussuunnitelma, joka jalostui ajan kuluessa. Lähiliikuntapaikkojen kuvallisen ja sanallisen kartoittamisen sijaan tutkimus toteutettiin haastattelemalla ja tekemällä käyttäjille kysely, mikä todettiin hyväksi menetelmäksi. Asiantuntijoilta saatiin myös erittäin hyviä käytännön kokemuksia ja näkemyksiä liittyen koko lähiliikuntapaikan toteuttamisprosessiin, sekä käytön aikaisiin huomioihin, mikä on tärkeää suunnittelijan työtä ajatellen. Testaamalla erilaisia tutkimustekniikoita varsinaista tutkimusta varten, muotoutui moniulotteisesta ja vaativasta kokonaisuudesta kuitenkin kompakti ja järkevä kokonaisuus.

Taulukko 2. Opinnäytetyön prosessi

SYKSY 2012	
	Aiheen löytyminen ja hyväksytys
KEVÄT 2013	
	Tutkimusongelman rajaaminen ja tutkimuksen tavoitteiden määrittely. Suunnitelmaseminaari. Käyttäjäkyselyn testaus Lepaalla.
SYKSY 2013	
	Teoriaan tutustuminen ja lähteiden kerääminen. Varsinaisen asiantuntijapaneelin kokoaminen ja valinta, kysymysten suunnittelu
KEVÄT 2014	
tammikuu	Kyselylomakkeen rakentaminen, testaaminen ja korjaus ensimmäistä haastattelukierrosta varten. Yhteydenotto Harjun kouluun.
helmikuu- maaliskuu	Ensimmäinen kyselykierroksen toteuttaminen suullisena haastatteluna. Ensimmäisen kyselykierroksen vastausten analyysi. Käyttäjäkyselyn rakentaminen. Väliseminaari.
huhtikuu	Toisen kierroksen kyselylomakkeen rakentaminen. Käyttäjäkyselyn testaus, toteutus. Käyttäjäkyselyn analysointi.
toukokuu	Toisen kierroksen kyselyn testaus, korjaus ja toteutus. Lopullinen tulosten analysointi. Loppuseminaari Raportin palautus

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Lähiliikuntapaikkojen lisääntyminen tulevaisuudessa jatkuu nousevaa taktia ja niiden uskotaan osaltaan liikuttavan hyötyliikunnan puutteesta kärsivää nykyajan ihmistä. Nuorten liikunnan vähenemistä voidaan ehkäistä liittämällä koulun lähipiiriin aktivoivaa ympäristöä esimerkiksi kehittämällä koulunpihaa lähiliikuntapaikaksi. Jos koulupäivään liittyy aktiivista toimintaa välitunneilla, jatkuu se todennäköisemmin myös koulupäivän jälkeen. Tehdyissä haastatteluissa lähiliikuntapaikkojen uskottiin tulevaisuudessa lisääntyvän ja kaikilta tahoilta oltiin toiveikkaita ja halukkaita kehittämään lähiliikuntapaikkoja tulevaisuudessa.

Lähiliikuntapaikkoja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon todella monia eri tekijöitä, jotta saadaan tarpeisiin sopiva ja houkutteleva toimintapaikka sen käyttäjille. Sijainti, materiaalit, käyttäjäryhmät, turvallisuus, toiminnot ja rahoitus ovat tekijöitä, jotka määrittelevät onnistuneen lähiliikuntapaikan. Koulujen pihat tulevat olemaan edelleen suosittuja kohteita lähiliikuntapaikoille. Tulevaisuudessa myös uusien puistokohteiden rakennuksen ja vanhojen hiekkakenttien saneerauksen yhteyteen voidaan harkita lähiliikuntapaikkaa.

Koulujen lähiliikuntapaikat ovat tarjonneet palveluja lähinnä kouluikäisille. Tulevaisuudessa lähiliikuntapaikalla ajatellaan olevan palveluita mahdollisimman laajalle käyttäjäkunnalle. Tavoitteena on siis tarjota mahdollisimman monelle käyttäjälle palveluja samalta alueelta eli lähiliikuntapaikalta. Tässä tutkimuksessa valittiin ala-asteikäiset kohteeksi käyttäjäkyselylle. Asiantuntijat olivat sitä mieltä, että lasten palveluihin keskitytään ehkä liikaa ja sen sijaan aikuisten ja nuorten palveluihin tulisi keskittyä enemmän. Jatkotutkimuksiin olisi siis parasta valita nuoret ja aikuiset kohderyhmiksi. Lapset pitävät kyselyn mukaan perinteisistä lajeista. Pojat pitävät pallopeleistä ja tytöt keinumisesta sekä kiipeilystä. Perinteitä tulee siis myös kunnioittaa uusia innovatiivisia lähiliikuntapaikkoja suunnitellessa. Tänä päivänä tietotekniikka liittyy myös erittäin voimakkaasti nuorten päivään. Sitä vastaan ei kannata taistella, vaan kehittää ympäristöämme niin, että käytämme tekniikkaa siten, että se motivoi lapsia, nuoria ja aikuisia lähtemään ulos liikkumaan. Uusi kehitys on tervetullutta.

Turvallisuuteen pitää kiinnittää nykyään entistä enemmän huomiota. Valaistus ja aitaus tulee suunnitella huolellisesti. Saattaa myös olla, että kaiken lähiliikuntapaikan välineistön on tulevaisuudessa täytettävä leikki- paikkoja koskevat EN-standardit. Turvallisuuteen vaikuttaa myös lähiliikuntapaikalla käytettyjen pintojen ja materiaalien kunto. Tulevaisuudessa pitää valita laadukkaita, kestäviä materiaaleja, jotka lisäävät turvallisuuden lisäksi myös viihtyvyyttä, kun alueen yleisilme on siisti ja materiaalit hyvässä kunnossa.

Rahoituksen vaihtoehtoja tulee olemaan tulevaisuudessa enemmän, kunhan niitä ollaan valmiita hieman tutkimaan. Rahoitukseen perehtyneitä asiantuntijoita tarvitaan lähiliikuntapaikkahankkeissa tulevaisuudessa, koska selvityksien tekeminen vie paljon resursseja. Resurssien pienentyessä hankkeen sujuvuuteen voi auttaa myös, jos lähiliikuntapaikkahanke to-

teutettaisiin suunnittelusta toteutukseen avaimet käteen -menetelmällä tilaaja-tuottaja -mallin yleistyessä.

Opinnäytetyö oli prosessina hyvin onnistunut. Oppimisen kannalta tutkimus lähiliikuntapaikoista oli erittäin hyödyllinen ja työelämä oli koko prosessin ajan hyvin läheinen ja aihe erittäin ajankohtainen. Tutkimusmenetelmien jalostuessa saatiin kehitettyä näkökulmaltaan mielenkiintoinen ja realistinen tutkimus, joka valottaa asioita, joita halutaan tulevaisuuden lähiliikuntapaikoilta. Tavoitteet toteutuivat asiantuntijoiden ja tämän yhden käyttäjäryhmän kohdalla. Tutkimuksen aikana tuli ilmi, että lähiliikuntapaikkoja tulisi kehittää tulevaisuudessa enemmän vastaamaan nuorten ja aikuisten tarpeita, joita tulisi jatkossa tutkia enemmän.

LÄHTEET

Avustukset. Viitattu 31.5.2014

http://www.lahiliikuntapaikat.fi/tukea_hankkeille/avustukset

Delfoi-perusteet. Viitattu 22.4.2014.

http://www.edelphi.fi/fi/content/info/method/01_delfoi

Hollanti, J. 2011 Tulevaisuudentutkimuksen menetelmät ja käyttäjäkeskeinen suunnittelu. Yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelma, käyttäjäkeskeinen suunnittelu. Opinnäytetyö.

Infra RYL 2009 Osa 2 Lähiliikuntapaikat. Viitattu 18.4.2014 Saatavissa:

www.rakennustieto.fi/infraryll/index.html

Järvinen, T. 2013 Koulupihojen lähiliikuntapaikat opettajien kokemana Pro gradu -tutkielma.

Kansainvälinen BOAF-hanke. Organisaatio. Suomen Latu. Viitattu 2.5.2014

http://www.suomenlatu.fi/suomen_latu/hankkeet/kansainvalinen-boaf-hanke/

Kamppinen, M. 2002 Delfoi-menetelmä. Teoksessa Kamppinen M., Kuusi o. & Söderlund S. (toim.) Tulevaisuudentutkimus. Perusteet ja sovelluksia.

Kirjakas Tallprint, 17–37.

Koulupihan liikuntaolosuhteet 2003 Organisaatio. Nuori Suomi ry. Viitattu 20.4.2014

http://www.lahiliikuntapaikat.fi/files/ns2/Olosuhteet_PDF/koulupihojen_liikuntaolosuhteet.pdf

Koulunpihat lähiliikuntapaikkoina. Suunnitteluopas. Organisaatio. Nuori Suomi ry Viitattu 20.4.2014

<http://www.koulupihatlahiliikuntapaikkoina.info/tiedostot/Suunnitteluopas.pdf>

Kuusi, O. 2002 Delfoi –menetelmä. Teoksessa Kamppinen M., Kuusi o. & Söderlund S. (toim.) Tulevaisuudentutkimus. Perusteet ja sovelluksia.

Kirjakas Tallprint, 204–225.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011. Opetusministeriön julkaisu 2008:45. Pdf-tiedosto. Viitattu 2.5.2014

http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2008/Liikuntapaikkarakentamisen_suunta_2011

Lähiliikuntapaikkojen arviointitutkimus 2007. Organisaatio. Nuori Suomi ry. Viitattu 20.4.2014

http://www.lahiliikuntapaikat.fi/files/ns2/Olosuhteet_PDF/Lhiliikuntap_raportti_2007.pdf

Lipas. 2014 Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta. Viitattu 19.4.2014

<http://liikuntapaikat.fi/lipas>

Lähiliikuntapaikoille suunnattu valtionavustus. 2014. Organisaatio. Valo ry. Viitattu 19.4.2014.

http://www.lahiliikuntapaikat.fi/tukea_hankkeille/avustukset/lahiliikuntapaikoille-suunnattu-valtiona

Lähiliikuntapakki 2011. Helsingin kaupungin liikuntavirasto. Pdf-tiedosto. Viitattu 31.5.2014. Saatavissa:

http://www.hel.fi/hki/liv/fi/liikuntapaikat/1_hiliikuntapaikat/1_hiliikuntapaikat

Pyykönen, T. 2013 Liikuntaympäristöt kulttuuriperintönä – opas arviointiin. Tammerprint Oy, 17–39

Sassi, P. (toim.) 2006 Koulupihan mahdollisuudet -opas. Mannerheimin lastensuojeluliitto, 33.

Scorodeus, T. 2014 Yleisurheilun kouluextra. Suomen Urheiluliiton julkaisut Oy, 8.

Tulevaisuudentutkimuksen käsitteitä. 2005. Futurix-ympäristö. Viitattu 22.4.2014

http://www.futunet.org/fi/materiaalit/tutkimus/04_kasitteet/kasitteita_ar?C:D=347663&selres=347663

Vasankari, T. 2014 Leikki- ja liikuntapaikat kaikkien käyttöön. Miten ja missä lapset viettävät aikaansa? Viherpäivät ja Vihertekniikka 2014 luentojulkaisu 2014, luentojulkaisu, 38–39.

HAASTATTELUPOHJA

Määrittely

Mikä on tämänhetkinen käsityksesi lähiliikuntapaikasta? Millaisia ne ovat tällä hetkellä? (kuinka tuttuja)

Missä ne sijaitsevat?

Ketkä käyttävät? Hyötyvätkö kaikki ikäryhmät?

Rakennettujen puistojen arviointi

Miten onnistuneiksi rakennetut lähiliikuntapuistot koetaan? (käyttäjien mielipiteet, päättäjien mielipiteet, onko ollut kannattavaa sijoittaa lähiliikuntapaikkoihin)

Millaiset toiminnot ovat olleet hyviä valintoja? Huonoja?

Millainen elinkaari tuotteilla on? (Entä ympäristöllä ja käytöllä)

Onko hoidon ja ylläpidon kannalta ollut haasteita?

Mitä ovat tämän hetken hittituotteet? Mitkä ovat suosituimpia? Onko jonkun hittituotteen suosio laskenut?

Onko lähiliikuntapaikat olleet viihtyisiä?

Parannusehdotuksia, tarpeita, tulevaisuus

Missä lähiliikuntapaikkojen tulisi sijaita? Mihin niitä toivotaan? (Voisiko sijoittaa myös muihin ympäristöihin tai esim. hajautetusti lenkkipolkujen varrelle?)

Millä ikäryhmillä on kysyntää?

Miten saadaan lisää käyttäjiä? Voisiko LLP: käyttäjäkuntaa laajentaa jotenkin?

Onko koulujen pihojen käyttöä mahdollista laajentaa, miten?

Onko lähiliikuntapaikka nimikkeen saavia paikkoja tulossa?

Halutaanko lähiliikuntapaikkoja lisää?

Onko tulossa tai jo alkanut näkymään joitain megatrendejä? Mikä on tällä hetkellä suosiossa?

Mihin olisi hyvä panostaa?

Talous

Halutaanko suunnittelua ja rakentamista teettää samalla yrityksellä?

Onko lähiliikuntapaikkoja varten asetettu määrärahoja tai mietitty rahoitusta? Onko valtionavustuksesta tietoa ja onko sitä käytetty?

KÄYTTÄJÄKYSELY

Lähiliikuntapaikat

Lähiliikuntapaikat ovat ulkoalueita, joilla kaikki voivat vapaasti pelailla, leikkiä, harrastaa liikuntaa ja oleskella yksin tai yhdessä. Lähiliikuntapaikkoja voi olla esimerkiksi puistoissa, liikunta-alueilla, koulujen pihilla tai niiden lähistöllä. Mitä sinä haluaisit tehdä lähiliikuntapaikalla?

Vastaa kaikkiin kysymyksiin. Mieti mitä juuri sinä haluaisit tehdä pihalla kouluaikana tai kouluajan jälkeen. Jos kysymyksestä ei löydy vaihtoehtoja, kerro lyhyesti avoimessa kohdassa, mitä haluaisit tai mistä asiasta olet erityisesti pitänyt.

1. Valitse mielestäsi kiinnostavan näköinen lähiliikuntapaikka. Klikkaa kuvaa! *

1

2

3

4

5

6

2. Olen *

- ☐ tyttö
- ☐ poika

3. Millä luokalla olet? *

- ☐ 2. luokalla
- ☐ 3. luokalla
- ☐ 4. luokalla
- ☐ 5. luokalla
- ☐ 6. luokalla

4. Mitä haluaisit tehdä lähiliikuntapaikalla? Valitse 7 kiinnostavinta vaihtoehtoa! *

- ☐ pelata jalkapalloa
- ☐ pelata koripalloa
- ☐ pelata lentopalloa
- ☐ pelata sählyä / salibandyä
- ☐ pelata pesäpalloa
- ☐ pelata sulkapalloa
- ☐ pelata tennistä
- ☐ pelata ulkopingistä
- ☐ potkulautailla
- ☐ skeitata
- ☐ yleisurheilla
- ☐ kuntoilla
- ☐ keinua
- ☐ rullaluistella
- ☐ BMX-pyöräillä
- ☐ harrastaa parkouria
- ☐ kiipeillä tai riippua
- ☐ tasapainoilla
- ☐ pelata puistopelejä (esim. petankki, mölkky shakki)
- ☐ pelata frisbeegolfia
- ☐ pelata frisbeetä ilman maaleja
- ☐ kävellä
- ☐ istuskella
- ☐ mitä muuta?

5. Mitä haluaisit tehdä lähiliikuntapaikalla talvella?
Valitse 2 kiinnostavinta!

- ☐ hiihtää
- ☐ luistella
- ☐ pelata jääkiekkoa/jääpalloa
- ☐ laskea mäkeä
- ☐ mitä muuta?

6. Minua ei kiinnosta lähiliikuntapaikalla

- ☐ pelata jalkapalloa
- ☐ pelata koripalloa
- ☐ pelata lentopalloa
- ☐ pelata sählyä / salibandyä
- ☐ pelata pesäpalloa
- ☐ pelata sulkapalloa
- ☐ pelata tennistä
- ☐ pelata ulkopingistä
- ☐ skeitata
- ☐ yleisurheilla
- ☐ kuntoilla
- ☐ keinua
- ☐ rullaluistella
- ☐ BMX-pyöräillä
- ☐ harrastaa parkouria
- ☐ kiipeillä tai riippua
- ☐ tasapainoilla
- ☐ pelata puistopelejä (esim. petankki, mölkky shakki)
- ☐ pelata frisbeegolfia
- ☐ pelata frisbeetä ilman maaleja
- ☐ kävellä
- ☐ istuskella
- ☐ mitä muuta?

7. Käytätkö koulunpihaa vapaa-ajallasi esimerkiksi koulun jälkeen tai viikonloppuna? *

- ☐ Kyllä, lähes joka päivä
- ☐ Kyllä, 3–4 kertaa viikossa
- ☐ Kyllä, 1–2 kertaa viikossa
- ☐ Harvemmin tai en ollenkaan

8. Miten haluaisit kulkea lähiliikuntapaikalle? Voit valita useita vaihtoehtoja *

- ☐ kävellen
- ☐ pyörällä
- ☐ potkulaudalla
- ☐ rullalaudalla
- ☐ rullaluistimilla
- ☐ bussilla
- ☐ autokyydillä

9. Käyttäisin lähiliikuntapaikkoja enemmän, jos... Voit valita useita vaihtoehtoja *

- ☐ ne olisivat kiinnostavampia
- ☐ ne olisivat paremmassa kunnossa
- ☐ ne olisivat monipuolisempia
- ☐ ne olisivat lähempänä kotia
- ☐ ne olisivat viihtyisämpiä
- ☐ joku tapahtuma innostaisi käymään siellä
- ☐ ne eivät olisi koko ajan varattuja
- ☐ kaverini haluaisivat myös lähteä
- ☐ siellä voisi tehdä jotain puhelimella
- ☐ siellä voisi
- ☐ joku järjestäisi siellä toimintaa säännöllisesti

10. Mitä muuta haluaisit tehdä lähiliikuntapaikalla? Kerro vapaasti hyviä kokemuksia ja vaikka omia ideoita siitä, mitä haluaisit tehdä pihalla.

ASiantuntijoiden kysely

Lähiliikuntapaikat tulevaisuuden valossa

Hei!

Tämä on tutkimuksen toinen kierros, eli arvioidaan haastattelukierroksen tuomia ajatuksia. Kyselyn voit tehdä nopeasti klikkailemalla vaihtoehtoja, mutta jos mieleen tulee lisäperusteluja tai muita ajatuksia, niin avoin kohta on niitä varten.

(*=pakollinen)

1. Kuinka paljon seuraavien ikäryhmien lähiliikuntamahdollisuuksia tullaan lisäämään tulevaisuudessa ? *

eniten 2. eniten 3. eniten 4. eniten

lapset	☐	☐	☐	☐
nuoret	☐	☐	☐	☐
aikuiset	☐	☐	☐	☐
eläkeläiset	☐	☐	☐	☐

2. Minkä ikäryhmien lähiliikuntamahdollisuuksia mielestäsi *pitäisi* lisätä tulevaisuudessa ? *

	eniten 2.	eniten 3.	eniten 4.	eniten
lapset	☐	☐	☐	☐
nuoret	☐	☐	☐	☐
aikuiset	☐	☐	☐	☐
eläkeläiset	☐	☐	☐	☐

3. Valitse 4 parasta sijaintivaihtoehtoa lähiliikuntapaikalle *

- ☐ Uudet puistokohteet
- ☐ Vanhan puiston saneeraus
- ☐ koulun piha yläaste
- ☐ koulun piha ala-aste
- ☐ ulkoilureittien varsille (ripotellen välineitä)
- ☐ Vanhan hiekkakentän saneeraus
- ☐ Urheilukentän yhteyteen
- ☐ Leikkipuiston saneeraus

4. Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä? *

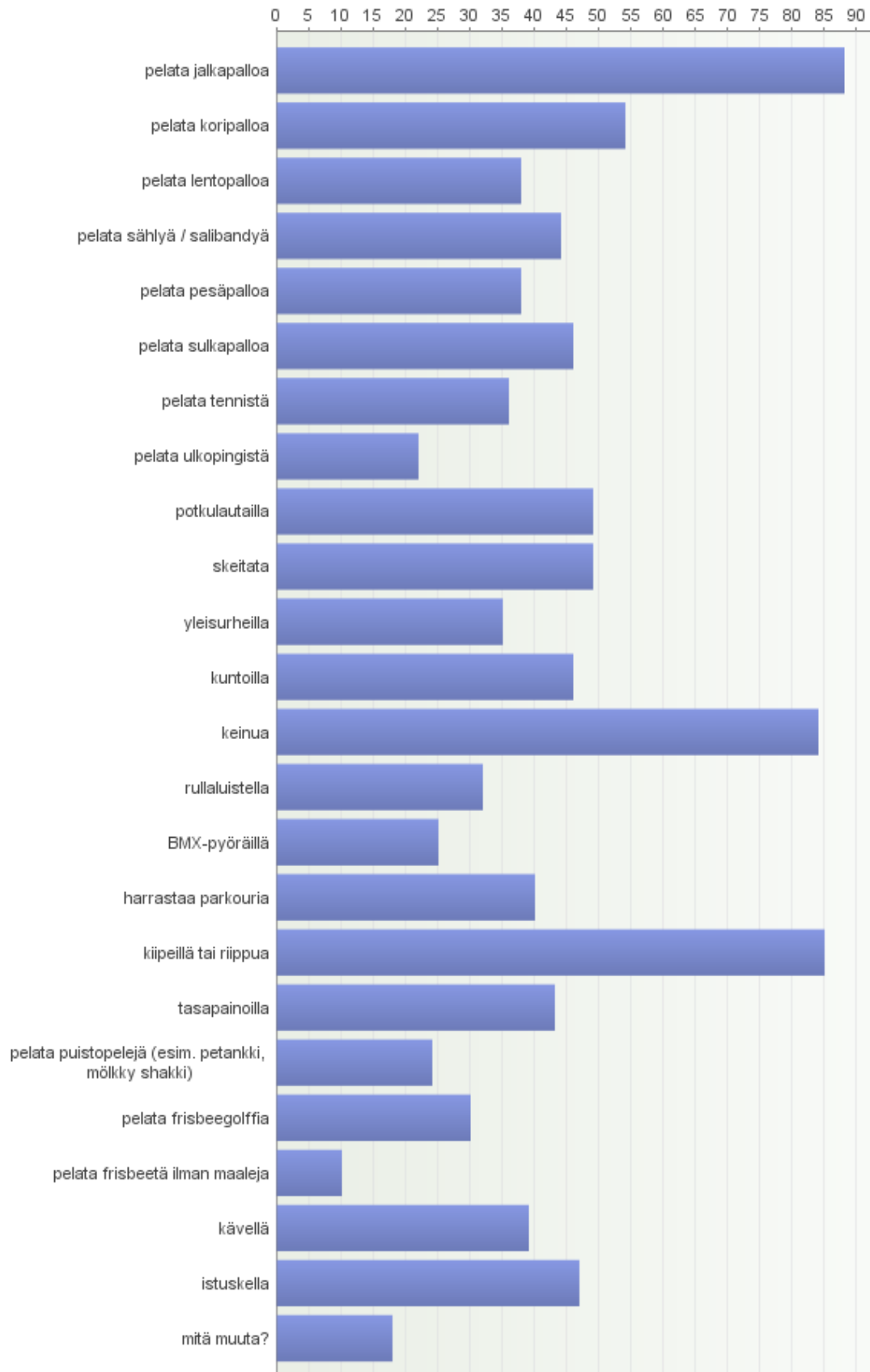
	Samaa mieltä.	Jonkin samaa mieltä.	verran En sanoa.	osaa Jonkin eri mieltä.	verran Eri mieltä.
Lähiliikuntapaikka -termiä pitää kehittää houkuttelevammaksi (esim. aktiviteetti- puisto).	☐	☐	☐	☐	☐
Lähiliikuntapaikoilla pitää järjestää enemmän tapahtumia käyttäjien lisäämiseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Lähiliikuntapaikoilla pitää olla "Tervetuloa" kyltti, joka opastaa ja kertoo esimer- kiksi koulunpihan vapaasta käytöstä kouluajan ulkopuolella.	☐	☐	☐	☐	☐
Lähiliikuntapaikoilla keskitytään nykyään liikaa pintoihin ja välineisiin. Kovuutta pitäisi rikkoa enemmän kasvillisuuden avulla.	☐	☐	☐	☐	☐
Rakennusliikkeiden pitää tehdä yhteistyötä ja tuottaa useiden pienten leikkikent- tien sijaan alueelle yksi monipuolinen lähiliikuntapaikka.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulujen pihat on saatava kaikkien alueen asukkaiden käyttöön.	☐	☐	☐	☐	☐
Yläasteikäisten liikkumiseen täytyy panostaa korjaamalla yläasteiden pihoja lähi- liikuntakäyttöön.	☐	☐	☐	☐	☐
Ala-asteikäisten liikkumiseen pitää panostaa korjaamalla ala-asteiden pihoja lähi- liikuntakäyttöön.	☐	☐	☐	☐	☐
Lähiliikuntapaikat ovat tällä hetkellä liian samanlaisia.	☐	☐	☐	☐	☐
Uimarannat sopisivat lähiliikuntapaikoiksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Monipuolisuuden sijaan pitäisi tulevaisuudessa keskittyä teemoitteluun. (esim. pallolupuisto, keinupuisto, kiipeilypuisto, kuntoilupuisto)	☐	☐	☐	☐	☐

Teemoittelun sijaan lähiliikuntapaikkojen tulisi olla monipuolisia.	☐	☐	☐	☐	☐
Tulevaisuudessa lähiliikuntapaikkojen välineiden pitää täyttää leikkipaikkojen turvallisuutta koskevat standardit.	☐	☐	☐	☐	☐
Tulevaisuudessa tulisi kehittää älypuhelinien käytön liittämistä lähiliikuntapaikoille. (tms. interaktiivisuus)	☐	☐	☐	☐	☐
Crossfit (aikuisten raskas lihaskuntoliikunta) -välineiden suosio tulee lisääntymään lähiliikuntapaikoilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Lähiliikuntapaikkojen rahoitusvaihtoehtojen selvittämiseen ja hakemiseen tulisi käyttää enemmän resursseja (esim. käyttää asiantuntija-apua).	☐	☐	☐	☐	☐

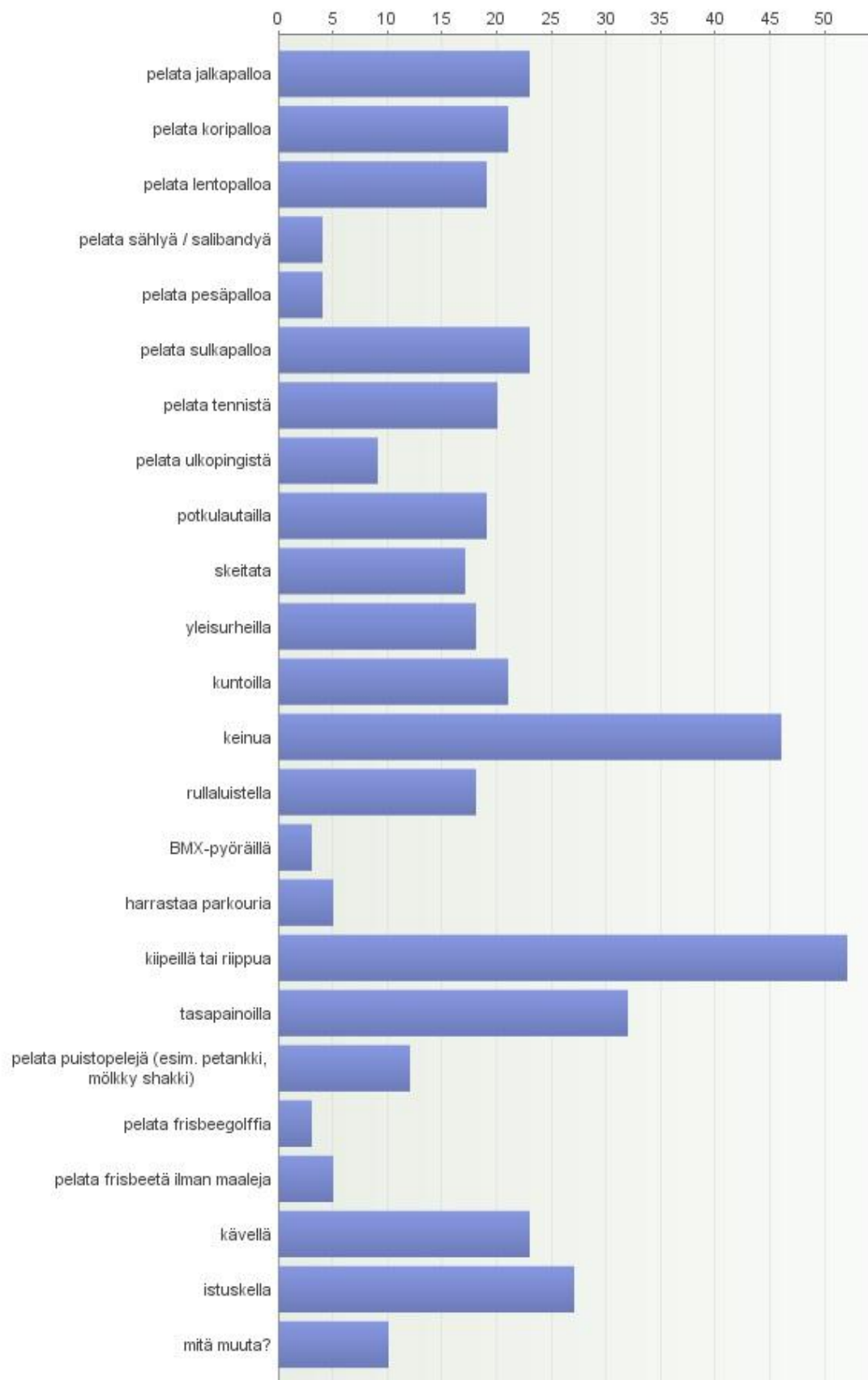
5. Perusteluita ja lisäkommentteja liittyen lähiliikuntapaikkojen tulevaisuuteen:

KÄYTTÄJÄKYSelyn Tuloksia

Mielenkiintoisimmat aktiviteetit Harjun koulun 2.–6. luokkalaisten mielestä.

Tyttöjen mielestä kiinnostavimmat aktiviteetit.

Poikien mielestä kiinnostavimmat aktiviteetit.

